Mahkûm olduk

Kıbrıs'ta halkın arzusu gibi gösterilerek tâviz verilemez

بسم الله الرحمن الرحيم

الكل في سبيل الحق

Sebil

Herşey hak için

Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu ● *27 Ocak 1978*
Siyasi, edebî, tarihi, ilmi haftalık gazete ● *17 Safer 1398*
Vilâyet Han Kat: 3 Nu: 204 — 207 Cağaloğlu — İstanbul

SAYI: 109 / BEŞ LİRA / BİR DM.

ERBAKAN:

"İnandığımız yolda yıldırım olmasında biliriz!..."

OKUYUCULARIMIZLA hasbihal

MAHKÛM OLDUK

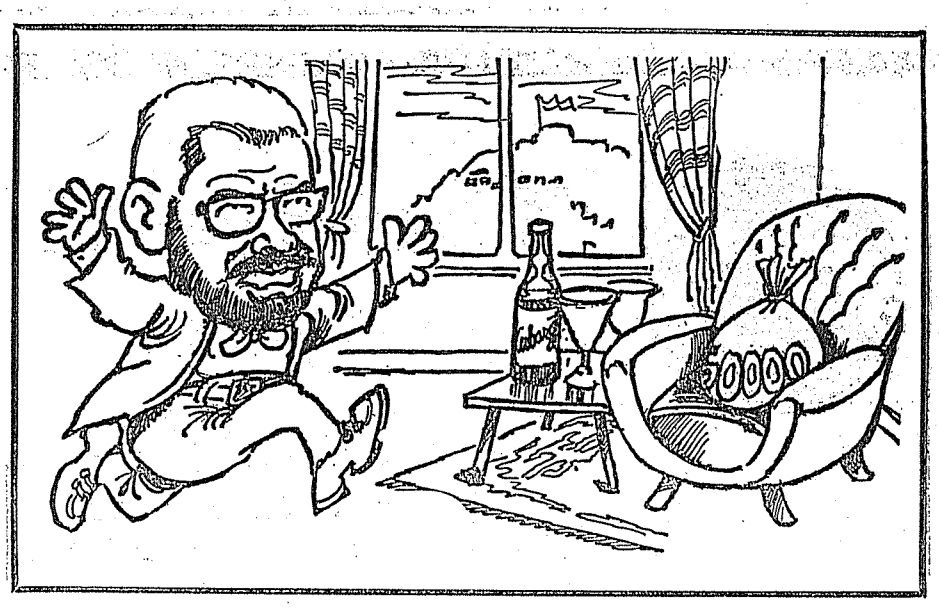

Sevgili okuyucularımız,

Gazetemiz SEBİL'in epeyden beri mahkeme koridorlarındaki mâcerâlarına (!.) temas etmiyoruz. Bu demek değildir ki, SEBİL adliye cânibinden rahattır. Bilâkis... Fakat bazı okuyucu mektupları, SEBİL'in iki düzineyi aşan dâvalarından bahsedilmesinden bir nevî propaganda kokusu aldıkları intibâını veren ifâdeler kullanmaktadırlar. Bundan dolayı biz her vesile ile dâvâlarımızdan ve altında bulunduğumuz mânevî cebrin ağırlığından bahsetmeme yolunu tutmuş bulunmaktayız. Fakat bu defa sizlere hakkımızda verilmiş son derecede düşündürücü bir karardan bahsetmeyi yardımlarınıza mürâcaat eylemeyi lüzumlu gördük. Evet yardımlarınıza... Şöyle ki!

Biliyorsunuz ki, sâbık Diyânet İşleri Reisi ve hâlen CHP milletvekilliğinde İnönü'nün halefi ve Devlet Bakanı **Dr. Lütfi Doğan** hakkında (Dikkat, bunu öteki Lütfi Doğan'la karıştırmayınız. Zira bu takdirde bir de O bize dâvâ açar) muharrirlerimizden Ahmed Selâmi Toscuoğlu SEBİL'imizin yirminci sayısında bir yazı yazmış bu yazıda «Ortada iki Lütfi Doğan bulunduğunu, bunların birinin âlim, fâzıl, şeriatçı, diğerinin ise doktor ve lâik, demokratik vesâire «olduğunu bildirmişti. Bunun üzerine harekete geçen Dr. Lütfi Doğan, bizi Ankara C. Müddeiumûmiliğine şikâyet etmiş ve hakkımızda Ankara Toplu Basın Mahkemesi'nde 1976/202 esas sayı ile rû'yet edilen bir hakaret dâvâsı açtırmıştı. Ehl-i vukuf tedkikatı yapılmasını kabul ettiremediğimiz ve son müdâfaada bulunmamıza imkân verilmeyen bu dâvâda hem mes'ul yazı işleri müdürü sıfatıyla Başyazarımız Kadir Mısıroğlu ve hem de mezkûr yazının muharriri Ahmed Selâmi Tosçuoğlu üçer buçuk ay mahkûmiyet cezasına çarptırılmışlardı. Her nedense son dakikada insafa gelen muhterem hakim bu cezaları paraya tahvil edivermişti de bu iki kardeşimiz — şimdilik— hapse girmekten kurtulmuşlardı.

Dr. Lütfi Doğan, bu suretle hızını alamamış ve hırsını yenememiş olacak ki, bir de Ankara 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde her iki kardeşimiz için bir mânevî tazminat dâvâsı açarak sözüm ona kırılan haysiyetine bizzat 250 bin lira takdir edip bu miktarda bir mânevî tazminat dâvâsı açmıştı. Şimdi Ankara'daki avukat arkadaşımızın bildirdiğine nazaran bu dâvâ da neticelenmiş ve adı geçen mahkeme gazetemiz aleyhine olarak 50 bin liraya hükmetmiştir. Yani, biz şimdi, harb ganimeti gibi tayyib helâl olan paramızdan 50 bin Türk lirasını Dr. Lütfi Doğan'a ödemek mecbûriyeti ile karşı karşıya bırakılmış durumundayız. Bu bir mahkeme kararıdır. Ne diyelim? Biraz ileri gitsek mahkemeye, hâkimlere hakaret teşkil eder. Bu bakımdan boynumuzu eğiyor ve Dr. Lütfi Doğan'la bir kere daha ilâhî mahkeme önünde hesaplaşacağımız günün gerçek kararına bel bağlıyoruz. Dr. Lütfi Doğan orada da başı açık, tırnakları ojeli, elli yaşını aşkın bir bekâr avukat bularak kendisini müdâfaa ettirecek değil ya..

Vaktiyle CHP de bize «mânevî tazminat dâvası» açmış üçyüz bin lira istemişti ayni mahkeme bu talebi onda bire indirerek otuz bin liraya hükmetmişti. Dr. Lütfi Doğan'sa yüz elli bin lira istediği halde mahkeme bu defa üçte bire yani elli bin liraya hükmetmiştir. Şu lâik, demokratik Doğan'ın haysiyeti meğer mensup olduğu CHP den de pahalı imiş... Bu vesile ile bunu da öğrenmiş ve tespit etmiş bulunuyoruz.

Sadece mes'elenin bizim bakımımızdan nâzik bir ciheti var. O da yukarda bahsettiğimiz gibi tayyib helâl olan paramızın Dr. Lütfü Doğan'ın gırtlağından geçmiyeceği hususudur. Zira, böyle helâl paraların onu hasta etmek ihtimâli vardır. Malûm ya bünyesi alışık değildir. Bu bakımdan çerçeve içindeki ilânımızı lütfen okuyarak bize yardımcı olmanızı rica eder bu vesile ile Allah'ın hudutsuz selâm rahmet, bereket ve âtıfetinin üzerinizde dâim karargir olmasını temenni ve niyaz ederiz, aziz okuyucularımız.

Sebil

İLÂN

İman cephesinin en gür ve rakib kabûl etmez sesi olan SEBİL milletvekilliğinde İnönü'ye halef olan (CHP Malatya Milletvekili) ve Devlet Bakanı lâik, demokratik Lütfi Doğan'a

ELLİ BİN LİRA MÂNEVÎ TAZMİNAT

ödemeye mahkûm edilmiştir. Kendisine bu meblâğı tayyib helâl olan paramızdan tefrik ile ödemeyi doğru bulmuyoruz. Bu bakımdan O'na en yakışan fâiz parası olduğundan kardeşlerimiz arasında parasını —velev muhâfaza kaydıyla da olsa— bankada tutan varsa, bu parasına tahakkuk etmiş fâizlerden bize karz-ı hasen olarak değil hibe sûretiyle göndermelerini rica ederiz. Bu vesile ile SEBİL'in karşılıksız hiç bir şey kabûl etmeme tarzındaki prensip kararını bir defaya mahsus olarak bozduğumuz için sizlerden özür diler, hepinizi Allah'ın hâfız ism-i şerifine emânet ederiz.

Sebil

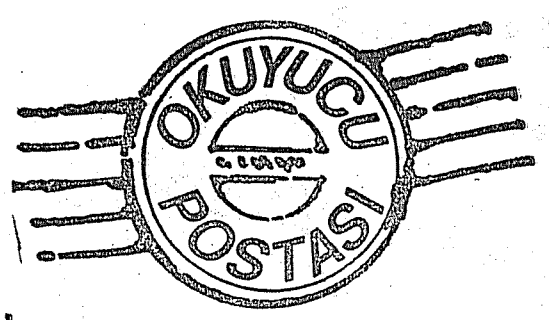

◎ **Bülent Olcay/ Eskişehir: SEBİL için gösterdiğiniz gayret ve faaliyete teşekkürler ederiz. Başyazarımız Kadir Mısıroğlu, Eskişehir askerî Cezâevinde yattığı zaman, kendisiyle temasta bulunan bir çok assubay olmuştur. Bu bakımdan bahsettiğiniz Zeki Ateş isimli şahıs da, onlardan biri olabilir. Tabii bunların hepsinin isimlerinin tesbit ve muhafaza edilmesine imkân olmadığını takdir edersiniz. Selâm ve sevgiler.**

◎ **Hüsnü ÜNLÜ/TRABZON :** Verdiğiniz malûmata teşekkür eder vazifenizde başarılar dileriz. Selâmlar.

◎ **Mehmed GÖNÜL/HOLLANDA :** Bahsettiğiniz mes'eleyi halletmek için o arkadaşlarımızın çok daha kuvvetli olmaları şarttır. Şimdilik siyâset oyununu düşmanın koyduğu kaidelere göre oynamak mecburiyetindeyiz. Kaideleri bizim koyabilmemiz için tam hâkim olmamız gerek. Selâmlar.

◎ **Abdülkadir ZAMANTILI/İSTANBUL :** Bahsettiğiniz zat Sebil'in can düşmanıdır. Üstelik de şu anda yurt dışında bulunmaktadır. Onun eserinden herhangi bir iktibasın mahzur tevlid etmesine binâen arzunuzu yerine getiremediğimiz için müteessiriz. Selâm ve sevgiler.

◎ **Erol Dinç/Tokat: SEBİL** için vâki tekliflerinize teşekkürler ederiz. Ustaalioğlu, gazetemizde çalışmakta ve kapak çizmektedir. Fırsat buldukça karikatür de çizecektir. Fiyat artırma mes'elesini herkes sizin gibi telâkki etmez. Ve etmemektedir. Bu bakımdan biz kâğıt zammından doğan malî külfeti ilânla karşılamaya çalışıyoruz. Şimdilik iki aydan beri zarardayız. Okuyucularımızın çoğu talebe olduğu için bir müddet daha dayanmaya kararlıyız. Üstelik, abonelerimiz gibi bâyilerimizin çoğundan da tahsilât yapamıyoruz. Anadolu'da bir milyona yakın alacağımız birikmiştir. Bu durumu milletimizin 50 yıldan beri ahlâkını ifsâd edenlerin günah hânesine yazıyor ve daha fazla çalışmamız gerektiğine inanıyoruz. Selâmlar.

Mesut Özer/Gördes—Manisa: Bahsettiğiniz iş kolunda çalışan bir tanıdığımız maâlesef yoktur. Bu bakımdan size faydalı olamadığımız için müteessiriz. Hayırlı işler diler, selâm ve sevgilerimizi sunarız.

başyazı

Türkiye'yi tersine zorlayan inkılâplar...

Prof. Dr. Osman Turan

Büyük mütefekkir ve dâvâ adamı Prof. Dr. OSMAN TURAN *üstadımızın elim ziyâı dolayısiyle bu hafta başyazı sayfamızı merhumun eski bir yazısına tahsis ediyoruz. Bu vesile ile kendisine Cenab-ı Hak'tan vâsi rahmet kederli câmiâmıza da baş sağlığı dileriz.*

Sebil

OSMANLI Türk - İslâm medeniyeti inhitata mârûz kalınca, sür'atle yükselen Avrupa karşısında, gerilemek ve mağlubiyetlere uğramak mukadder idi. Fakat XVII asırda Avrupa hâlâ Osmanlı azameti ve üstünlüğünü hissediyordu. Nitekim Avusturya generali Montecucculi Türk usûl ve teşkilâtına göre muntazam ordular kurulmasını tavsiye ediyor ve kendisinin de 1664 de Saint - Gothard'da (Alp Dağları) Türklere karşı kazandığı bazı muvaffakiyetlerin bu sâyede mümkün olduğunu belirtiyordu. Gerçekten Avrupalılar, bir yandan medeniyet ve teknikte sür'atle ilerler ve kuvvetlenir; Türk usûlüne göre yeni ordularını teşkilâtlandırırken Türkler hem askerî kudretlerini kaybediyor; hem de, modern silâhlardan mahrûm olarak, Avrupa'lılara ve Ruslar'a karşı ağır bağlûbiyetlere uğruyorlardı. Böylece XVIII. asır başlarına kadar muhafaza edilen üstünlük bu asırda ve bilhassa XIX. asırda sür'atle aleyhimize dönmüştü. Osmanlı pâdişahları ve devlet adamları Avrupa'nın şiddetli ve devamlı savletleri karşısında erken çâre aramağa ve Garbın askerî tekniği ve silâhlarını almağa çalıştılar. Bununla beraber bu kısmî ve mahdud iktibaslar Osmanlı kudretini iâdeye kâfi gelmemiş; mağlubiyetler bazen feci şekillerde birbirini takip etmiştir.

Bu vaziyet dolayısı iledir ki Rus Çarı Nikola (1825 - 1855) Osmanlı İmparatorluğuna «Hasta Adam» adını takmış ve bu ünvan XIX. asır siyasî edebiyatına yerleşmişti. Fakat Tanzimat'ın zeki ve nüktedân devlet adamı Fuad Paşa buna karşı: «Ben Türkiye'yi Çar hazretlerinden çok daha iyi tanırım. Onu sıkı bir muâyeneden geçirdim ve gördüm, ki Türkler hasta değil bilâkis naturaları çok sağlam bir millettir. Yalnız cild hastalığına tutulmuş; fakat tedâvisi için kükürt bulunamamıştır.»

Gerçekten Osmanlı İmparatorluğu, son asrında, dehşet verici iç ve dış hâdiselerle karşılaştığı halde Türk milleti yüksek millî kültür, ahlâk ve mefkûresi sâyesinde, beşer takati üstünde mücâdeleler yaparak, tarihî kudret ve hayatiyetini muhafaza ettiğini göstermişti. İmparatorluğunun tarihini de kendi azamet ve şanına lâyık hâmâset destanları ile kapatmış; onu aldığı fiata teslim etmiş; istiklâlini de bu imanla kurtarmıştır. Bu da Fuad Paşa'nın, Çar'a aykırı olan teşhisinin ne kadar isâbetli olduğunu, hastalığın milletimize değil, İmparatorluğun karışık bünyesine ve emperyalist devletlerin yabancı milletleri tahriklerine âid olduğunu meydana koymuştur. Türk Milleti'nin bu hârikulâde sağlamlığı ve kudreti dolayısıyledir, ki emperyalist kuvvetler sâde İmparatorluğu değil, bizzat onun aslî temeli olan Türk milleti'ni içten çökertmek yolunu aramışlardır. Tanzimat ile başlayan mânevî tahrip faaliyetleri çok küçük bir münevver zümreye tesir etmiş iken bugün bütün memlekete yayılma istidadını göstermiş; evvelce yabancı unsurların çıkardığı zorluklar bugün bizzat Türk aydınlarına intikal etmiş ve daha tehlikeli bir durum hasıl olmuştur. Bu sebepledir, ki 27 Mayıs'tan sonra Türkiye'deki kargaşalığa yardım eden ve içteki yıkıcı unsurlarla işbirliği yapan bazı dış matbuat mensupları tarihî «Hasta Adam» efsânesini yeni Türkiye'ye de revâ görüyor ve kendi eserleri ile de öğünmüş bulunuyorlardı.

Türkiye böylece satıhtan bünyeye doğru hastalığa zorlanırken aslında hasta bünyeye sâhip Rusya'nın üst tabakası da bu hastalığın kurbanı oluyordu. Gerçekten Türkler Silistre'de ve Kırım'da hasta olmadığını göstermiş ve Çar'ı kahrından ölüme mahkûm etmişti. Bundan başka Çar 1917 de, Bolşevik ihtilâlinin patlak vermesini ve kendi hanedanı ile birlikte milyonların boğazlanacağını ve Hasta Adam'ın bunda rolü olacağını düşünse idi asıl hastalığın Rus cemiyetinde bulunduğunu anlardı. Nitekim bazı Avrupalı mütefekkirler Rusya'da patlak veren Bolşevik ihtilâlini Rus içtimaî bünyesinin bozukluğu ve Avrupa medeniyetini hazmedememesi ile izâh ederler.

Bugün Ruslar, komünist olmakla beraber, Çarlık devrinde, XIX. asırda, işlenen milliyetçi mefkûreye ve cihân hâkimiyeti dâvâsına bağlı kalmışlar; geçen asırda besledikleri emellerin siyasî hudutlarını aşmışlar ve iki dev devletten biri olmuşlardır. Fakat, yine Garplı mütefekkirlerin haklı görüşlerine göre, Rus devleti ne kadar kuvvetlenmiş ise Rus cemiyeti de o derece sarsılmıştır. Bu sebeple Rusya için vârid olan hazımsızlığın âkıbeti henüz belli olmamış ve bu memleket yeni buhranlara nâmzed vasıflarını yine de muhafaza etmiştir.

Rusya'nın Hristiyan birliği içinde bulunmasına, büyük muvaffakiyetler ve zaferler kazanmasına rağmen, Avrupa medeniyeti karşısında, bu hazımsızlığa uğraması biz Türkler için çok mühim bir hâdise ve mesele teşkil eder. Zîra mânen Garbın çok uzağında bulunan, Avrupa medeniyetine tersine bir anlayışla girmeğe çalışan ve bu sebeple de onun ilmini ve tekniğini henüz alamayan Türkiye'nin daha büyük bir hazımsızlığa ve buhranlara uğraması mukadder olduğu gibi bizzat hazmolma tehlikesi ile de karşılaşması vâriddir. Zira Türkler, asırlarca, mânevî ve mefkûrevî üstünlükleri ile cihad yaptıkları ve hakîr gördükleri bir Avrupa karşısında, onun ilim ve tekniği yerine, sathî taklîdlerle, Avrupalı'laşma hevesine zorlanmıştır. Bu tehlikeli yolda sür'atle ve muvaffakiyetle yürüyeceklerini sanarak da millî kültür, din, ahlâk, mefkûre, edebiyat, dil ve san'atlarını terke ve tahribe girişmeye başladılar.

Filhakika, Türk - İslâm ve Avrupa Hristiyan medeniyetleri arasında mevcud psikolojik uçurum veya asırların gerdiği mânevî Demir - perde, bu medeniyeti iktibasta ne kadar zorluklar çıkarmış ise ilim ve teknik yerine basit bir taklîdin eseri olan, mânevî buhran, aşağılık duygusu ve sukut da bizi o derece medeniyetten uzaklaştırmış; parçalanması kolay bir yığın hâline getiren bir yol seçilmiştir. Böylece Fuad Paşa'nın halefleri basit gözüken bir cild hastalığını, teşhis ve temizleme zannı ile, öyle tersine ve ağır bir tedâviye giriştiler, ki bir milleti toptan değiştirmek gibi, tarihin şâhid olmadığı, zoraki bir istihâleye uğraştılar. Bu sûretle kendilerine âid bir aşağılık duygusunu milletimize de mâl etmeğe çalıştılar. Bu zihniyet, inkîlâpçıları bizzat icâdları olan ve aşılması imkânsız bulunan kendi icadları engellere ve sosyal kanunlara çarparak yalnız muvaffakiyetsizliğe sebep olmadı; aynı zamanda içtimaî bünyesi ve millî nizâmı en sağlam bir milleti çok ağır ve tehlikeli hastalık ve buhranlara da uğrattılar.

Nitekim XIX. asırda Türkler'in Avrupa'ya yaklaşmasını memnuniyetle karşılayan bazı Garplılar yine de: «Türkiye'de inkılâba kuyruktan başlandı» (En Turquie on a commencé la réforme par la queue) ifadesi ile tutulan yolun tersine olduğunu görüyor ve söylüyorlardı. Zirâ Avrupa'da halk kitleleri yeni bir nizam için krallara ve hükûmetlere karşı ihtilâl yaparken Türkiye'de inkılâpların pâdişah ve devlet adamları tarafından yapıldığını, halkın da bu yeniliklere karşı muhalefet ve isyanla mukabele ettiğini belirtiyor ve bundan hayret duyuyorlardı. Gerçekten Türkiye'de inkılâplar, ne medeniyet tarihinin gösterdiği üzere, ticarî ve kültürel temasların sebep olduğu tabiî inkişaflar neticesi

(Devamı 10. Sayfamızda)

DÜNDEN YARINA

M. ERTUĞRUL DÜZDAĞ

Târihimizin işaret taşları

-Viyana bozgununa kadar-

1299 Osmanlı devletinin kurulması. **Osman Gazi'nin saltanatı.**

1300 Diyarbakır civarında Akkoyunlular devletinin kurulması (sonu 1 1502(.

1308 Konya Selçuk sultanlığının sonu: 1502)

1326 Osmanlıların Bursa'yı fethi. **Orhan Gazi'nin** saltanatı.

1330 Osmanlı devletinde yeniçeriliğin kurulması.

1334 İran'da Safeviler devletinin kurulması (sonu: 1736).

1337 **Hacı Bektaş Veli'nin** vefatı.

1346 Büyük veba salgını.

1356 Osmanlıların Rumeli'ye geçmesi.

1360 **Birinci Murad Hudâvendigâr'ın** saltanatı.

1363 Edirne'nin Osmanlılar tarafından fethi.

1365 Merkezi Erciş olarak Karakoyunlular devleti'nin kurulması (sonu: 1469).

1370 Timur'un Belh'te hükümdar olması. Timuroğulları Hânedânı'nın kurulması (sonu: 1858).

1382 Mısır'da Çerkes kölemenlerin hâkimiyeti. Moğollar'ın Moskova'yı yağma edip yakmaları.

1389 Birinci Kosova zaferi. **Şeyh Bahaddin Nakşibend'in** vefatı. **Yıldırım Bayezid'in** saltanatı.

1391 İstanbul'un Osmanlılar tarafından ilk muhâsarası.

1393 Timur'un Bağdad'ı zaptı.

1396 Niğbolu zaferi.

1400 Timur'un Sivas'ı zaptı.

1402 Ankara savaşı. **Cava** adasında İslâmiyet'in yayılması. Osmanlı ülkesinde Fetret Devri (sonu: 1413),

1405 Timur'un vefatı.

1413 **Birinci Mehmed Çelebi'nin** saltanatı.

1420 Kırım Hanlığının kurulması (sonu: 1783) Şeyh Bedreddin Simâvî'nin idamı.

1421 **İkinci Murad'ın** saltanatı.

1429 **Hacı Bayram Veli'nin** vefatı.

1444 Varna zaferi.

1448 İkinci Kosova zaferi. 1451 İkinci Mehmed Fâtih'in saltanatı.

1453 **İstanbul'un fethi.** Ayasofya'nın câmi olması.

1454 Sırbistan'ın itaat altına alınması.

1458 Mora seferi. **Atina'nın fethi. Yedikule'nin inşası. Eyüb câmi ve türbesinin inşası.**

1459 **Ak Şemseddin'in ölümü. Sırbistan'ın fethi.**

1461 Trabzon Rum imparatorluğunun fethi.

1463 **Bosna krallığının fethi. Fatih câmiinin yapılmaya başlanması (bitişi: 1470).**

1473 **Otlukbeli** zaferi.

1474 **Ali Kuşçu'nun vefatı.**

1475 Kırım hanlığının Osmanlılara tâbi olması.

1480 **Molla Hüsrev'in** vefatı. **Hersek** dukalığının alınması. **Otranto'nun** fethi.

1481 Fâtih Sultan Mehmed'in vefatı. **İkinci Bayezid'in** saltanatı. Cem Sultan vak'ası.

1492 Gırnata'nın İspanyollar tarafından zaptı. Müslümanların ve Yahudilerin İspanyadan çıkarılması.

1495 Cem Sultan'ın Napoli'de vefatı. İlk Rus elçisinin gelişi, kabalığı ve muâşeret bilmemesi sebebiyle geri gönderilmesi.

1501 Bayezid câmiinin yapılmaya başlanması (bitişi: 1505).

1502 İran hükümdarı Şah İsmail Safevî'nin Şiiliği resmî din hâline getirmesi.

1510 «Küçük Kıyamet» zelzelesi. İstanbul'u ve birçok şehirleri harâp ederek fasılalarla kırkbeş gün devam eden deprem.

1511 Kızılbaş Şahkulu isyanı.

1512 İkinci Bayezid'in tahttan feragati ve **Yavuz Sultan Selim'in** saltanatı.

1514 **Yavuz Selim'in İran seferi ve Çaldıran zaferi. Şam'ın alınması.**

1516 **Mısır seferi ve Merc-i Dâbık zaferi. Şam'ın alınması.**

1517 **Ridaniye zaferi. Kahirenin alınması. Hilâfet hakkının Osmanlılara geçmesi. Hicaz'ın Osmanlı ülkesine katılması, «emânât-ı mübâreke»nin İstanbul'a getirilmesi.**

1519 **Anadolu'da ilk Celâlî isyanı. Cezayir sultanı Barbaros Hayreddin'in ülkesini Osmanlılara tâbi kılması ve kendisine «Cezayir beylerbeyiliği» verilmesi.**

1520 **Yavuz Selim'in vefatı ve Kanunî Sultan Süleyman'ın** saltanatı.

1521 Yavuz Selim câmiinin inşaasına başlanması (bitişi: 1522). Belgrad'ın fethi. Yemen'de Kanunî adına hutbe okunması.

1522 Rodos'un fethi.

1525 **Şeyhülislâm Zenbilli Ali Efendi'nin** vefatı. İlk Fransız elçisinin gelişi.

1526 **Mohaç zaferi. Babur'un Hindistan'a hâkim olması.**

1527 **Baba Kalender isyanı.** Bosna. Hırvatistan, Dalmaçya fetihleri

1529 Budin'in fethi. Birinci Viyana muhasarası.

1530 Roma'da Kuran'ın ilk defa bastırılması ve Papa tarafından yaktırılması.

1532 **Alaman seferi. Kanije'nin fethi. Viyana yakınlarından Kral Ferdinant'a mektup gönderen Kanuni'nin onu harp meydanına davet etmesi. Andre Dorya'nın Osmanlı sahillerine tecavüze başlaması.**

1533 Cezayir Sultanı Barbaros Hayreddin'in İstanbul'a gelmesi. Cezayir beylerbeyi ve Kabdan-ı Derya tayin olunması.

1534 **Şeyhulislâm Kemalpaşazade Şemsüddin Ahmed (İbni Kemal) Efendi'nin** vefatı. Van, Tebriz ve Bağdad'ın fethi. Barbaros'un Tunus'u alması.

1536 Fransa ile ilk kapitülâsyon antlaşması. İtalya seferi.

1538 Adalar seferi. Hind seferi, Boğdan seferi. Basra'nın Osmanlı ülkesine iltihakı. Aden'in zaptı. Preveze zaferi.

1538 Yemen'in fethi.

1541 Macaristan'ın Osmanlı ülkesine katılması. Cezayir'e hücum eden İmparator Şarlken ordusunun bozulması.

1543 Avusturya seferi. Barbaros'un Nice'i zaptı.

1544 Şehzade camiinin yapılmaya başlanması (bitişi: 1548).

1546 **Barbaros Hayreddin Paşa'nın** vefatı.

1547 San'a'nın fethi, Yemen'in Osmanlı ülkesine katılması.

1548 İran seferi.

1550 Süleymaniye camiinin yapılmaya başlanması (bitişi: 1557).

1551 **Trablusgarb'ın fethi.**

1552 **Segedin zaferi. Piri Reis'in Maskat ve Hürmüz seferi. Tımışvar'ın fethi.**

1553 Nahcıvan seferi.

1555 İstanbul'da kahve içilmeye başlanması.

1556 **Fuzûlînin** vefatı.

1559 Cerbe zaferi.

1561 **Taşköprülüzâde Hüsameddin Efendi'nin** vefatı.

1565 **Turgut (Reis) Paşa'nın** Malta muhasarasında şehid düşmesi.

1566 Kanûnî'nin onüçüncü ve son seferi: Zigetvar seferi. Kanûnî Sultan Süleyman'ın vefatı. Zigetvar'ın fethi. **İkinci Selim'in** saltanatı.

1568 Edirne Selimiye camiinin yapılmaya başlanması (bitişi: 1574). Endülüs Müslümanlarının İspanyol zulmüne karşı isyan etmeleri

1569 Sumatra seferi. Ejderhan seferi ve Don ile Volga'yı kanalla bağlıyarak Karadeniz'le Hazar'ı birleştirme teşebbüsü. Yedi gün devam eden büyük İstanbul yangını. Fransa ile ikinci kapitülâsyon antlaşması.

1571 Kıbrıs'ın fethi. İnebahtı deniz muharebesi.

1572 **Kınalızâde Ali Efendi'nin** vefatı.

1573 **Ayasofya camiinin tamirl ve iki minare ilâvesi.**

1574 **Şeyhülislâm Ebussuûd Efendi'nin** vefatı. Sultan ikinci Selim'in vefatı. **Üçüncü Murad'ın** saltanatı.

1578 Fas'tan Portekizlilerin çıkarılması, Fas'ın Osmanlı himayesine girmesi, Tiflis'in alınması. Gürcistan ve Şirvan seferi.

1579 Kars kalesinin yapılması. **Sokollu Mehmed Paşa'nın** vefatı.

1580 İngilizlerle ilk kapitülâsyon antlaşması Türkiye ile ticaret için İngiltere'de Levant Company idaresinin kurulması.

1581 Fransızlarla üçüncü kapitülâsyon antlaşması.

1582 **Şehzâde Mehmed için yapılan elli yedi günlük sünnet düğünü. Türk—Moğol hükümdarı Ekber'in Hindistan'da «din-i ilâhî» adı altında bütün dinleri birleştirme teşebbüsü.**

1583 İlk İngiliz elçisinin gelişi.

1585 Azerbaycan'ın Osmanlı ülkesine katılması.

1587 **Kılıç Ali Paşa'nın** vefatı.

1588 **Mimar Koca Sinan'ın** vefatı.

1589 İlk yeniçeri isyanı.

1593 Avusturya seferi.

1594 Eflâk ve Boğdan Müslümanlarının katliâm edilmesi.

1595 Sultan Üçüncü Murad'ın vefatı. **Üçüncü Mehmed'in** saltanatı. Avusturya seferinde Köprü faciası ve Akıncı Ocağı'nın sönmesi.

1596 Eğri seferi, Haçova zaferi.

1598 Yeni Cami'in yapılmasına başlanması (bitişi: 1664).

1599 **Şeyhülislâm Hoca Sa'deddin Efendi'nin** vefatı.

1600 **Şair Kazasker Bâki'nin** vefatı.

1601 Kanije müdafaası.

1603 Peşte ve Sofyan bozgunları, Tebriz ve Cahcivan'ın kaybı. Sultan Üçüncü Mehmed'in vefatı. **Birinci Ahmed'in** saltanatı.

1604 **Kudüs'teki mukaddes yerlerin himâyesi hakkının Fransa'ya tanınması.**

1605 **Osmanlı ülkesine İngilizler tarafından tütünün ilk olarak sokulması.**

1609 **Şimdiye kadar Kahire'de yaptırılarak gönderilen Kâ'be örtülerinin, İstanbul'da yapılarak gönderilmeye başlanması. Sultanahmed camiinin yapılmaya başlanması (bitişi: 1617). Hristiyanlığı kabul etmeyen Müslümanların İspanya'dan koğulmaları.**

1610 Ravza-i Mutahhara örtülerinin de İstanbul'dan gönderilmeye başlanması.

1612 Hollandalılarla ilk kapitülasyon antlaşması.

1616 Kur'an'ın Almancaya tercüme edilmesi.

1617 Sultan Birinci Ahmed'in vefatı. **Birinci Mustafa'nın** ilk saltanatı.

1618 Sultan Mustafa'nın hal'i. **İkinci (Genç) Osman'ın** saltanatı.

1620 Lehistan ordusunun imhası.

1621 Haliç'in ve İstanbul Boğazı'nın donması.

1622 Sultan İkinci Osman'ın katli ve **Birinci Mustafa'nın** ikinci saltanatı.

1623 Sultan Osman'ın katillerinin öldürülmesi. Birinci Mustafa'nın hal'i.
Dördüncü Muradın saltanatı.

1624 Bağdad'ın elden çıkması.

1624 Kırım isyanı.

1628 **Şeyh Aziz Mahmud Hüdâî Efendi'nin** vefatı.

1631 Fransa'da ilk gazetenin çıkması.

1632 **Dördüncü Murad'ın** âsi ve zorbaları sindirerek idareye hâkim olması.

1633 İstanbul'un beşte birini yakan büyük yangın. **Kahvehanelerin kapatılması ve tütün yasağı.** Sultan Murad'ın bizzat teftişe çıkarak anarşistleri tepelemesi.

1634 Sultan Murad'ın bozulan ilmiye sınıfını te'dibi, bir şeyhülislâmı ve bazı âlimleri idam ettirmesi.

1635 İçki yasağı. Sultan'ın sarhosla-

rı kendi eliyle öldürmesi. Sultan Murad'ın Revan seferi. İstanbul'dan Kars'a kadar asi ve zorbalarla, kötü idarecilerin cezalandırılarak yürünmesi. Revan kalesinin teslimi ve Tebriz'in işgâli.

1638 Bağdad seferi.

1639 Türkiye ile İran arasındaki hâlen mevcut sınırı tesbit eden Kasr-ı Şîrîn muâhedesi.

1640 Sultan Dördüncü Murad'ın vefatı. **Sultan İbrahim'in** saltanatı.

1644 **Şeyhülislâm Yahya Efendi'nin** vefatı.

1645 **Girit seferi, Hanya'nın fethi.**

1647 Kur'an'ın Fransızcaya tercüme edilmesi.

1648 Sultan İbrahim'in hal'i. **Dördüncü (Avcı) Mehmed'in** saltanatı.

1649 Kur'an'ın İngilizceye tercüme edilmesi.

1657 **Kâtip Çelebi'nin** vefatı.

1660 Yüz bin binanın mahvolduğu büyük İstanbul yangını.

1661 **Köprülü Mehmed Paşa'nın** vefatı.

1664 Sen Gotar muharebesi.

1669 Kandiye'nin zaptı. **Girit** fethinin tamamlanması.

1678 **Rusya seferi.**

1682 Osmanlı himayesine sığınan Tökeli İmre'nin Orta—Macar kralığına tayini. **Evliya Çelebi'nin** vefatı.

1683 Avusturya seferi. Veziriâzam Kara Mustafa Paşa kumandasındaki ordunun Viyana'yı muhâsara etmesi. Muhasara ordusunun bozulması. Osmanlı taarruz ve istilâ devrinin kapanması. Hristiyanların Müslümanlara ve Garb'ın Şark'a karşı üstün bir vaziyete geçişinin başlangıcı.

1685 Uyvar kalesinin elden çıkması.

1686 Navarin'in ve Budin'in elden çıkması.

1687 Mohaç bozgunu. Mora'nın ve Atina'nın elden çıkması. Sultan Dördüncü Mehmed'in hal'i. **İkinci Süleyman'ın** saltanatı.

⑤

«Tarihimizin İşaret Taşları» nın, 96. sayıda çıkan ilk yazısında Hz. Peygamber'in doğumundan Osmanlı Devleti'nin kurulmasına kadar gelmiş idik. İkinci yazıda Viyana bozgununa geldik. Bu yazılar, yine aralıklarla devam ederek, zamanımıza kadar gelinecektir.

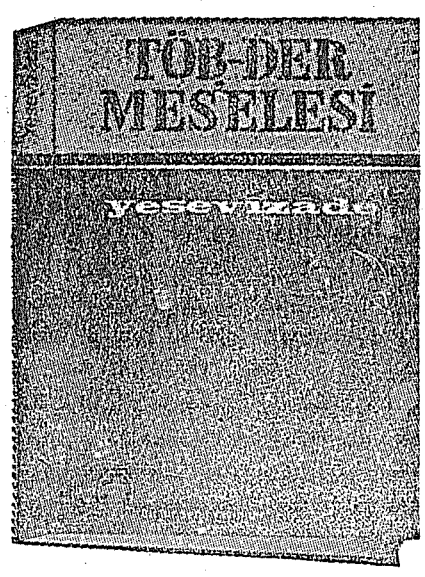

İSTEME ADRESİ

1) **Sebil Yayınevi**
P.K. : 808 Sirkeci - İST.

2) **Deryâ Dağıtım**
Bâbıâli Caddesi Nu: 52/1
Cağaloğlu - İST.

TÜRKÇESİ

Ahmed SELÂMÎ

Gazetemizin kılıçlaşan kalemlerinden Ahmed Selâmî kardeşimiz Avrupa seyahatinde bulunduğundan yazısı zamanında elimize geçmemiştir. Bu bakımdan neşredemiyoruz. Özür dileriz. SEBİL

● TESBİT

Sadık Özarslan

Vefasız mıyız, neyiz?

Muhakkak ki vefâsızlığımız tesbit olunmuştur. Ancak derecesi üzerinde durmak gerek. Ne derecede vefâsız? Bu nokayı anlamak, vefâsızlığımızı kavramak gerek. Kavrayıp da ne olacak?.. diyeceksiniz. Biz de deriz ki: «Vefâsızlığımızı anlamak ve kavramak bir şuûr işidir; şuûrlaşmak demektir. Şuûrlaşınca ise vefâsızlıktan uzaklaşmak kolaylaşır.»

Radyoyu dinliyorum... Televizyonu, maalesef takîb ediyorum. Her ikisinden de kurtuluş yok. Asıl mes'ele; radyoyu ve televizyonu kurtarmak. Amma nasıl? Düşünülsün... Zannetmiyorum ki hiçbir millet; geçmişine ve dedelerine bizim kadar hasım olsun. Tahmîn edemiyorum ki, bizden başkaları, mâzilerine ve tarihlerine düşman kesilsin... ve çocuklarına düşmanlık öğretsin. Kanaatimizce bu mümkün değil. Lâkin bizde «olanaklı».. «Olanaklı» olduğu için de ortalık «bulanaklı.»

Geçiyorlar karşınıza... ve başlıyorlar: «Din'e dayalı Osmanlılar... Kapitülâsyonlar... Hâindir onlar...» şeklinde kükremeye. Bilmeyen zannedecek ki; hiç tutar yerleri yok mübâreklerin. Dillerinde nice veliler, deli; nice dostlar da vatan hâini! Ne güzel söylemiş şanlı dedelerimizden biri:

Ehibbâ, şive-i yağmada mebhût eyler â'dâyı.»

«Mevlâ göstermesin âsâr-ı izmihlâl bir yerde:

Hakikaten böyle gâliba... Hepsi de Rahmet-i Rahman'a kavuşmuş bulunan ecdâdımızın zavallı evlâdları şimdi onlara sövüp saymakla meşgûller. Ne acıdır ki; büyük dedelerimizin önlerinde dize gelenler, Osmanlı'nın faziletini anlata anlaat bitiremezlerken... üç kıt'aya hâkim olan kuvvetin hakkını teslîm ederlerken, içimizden bâzıları haksızlığa teslîm olmakta; bizim olan herşeye hor-hakîr bakmaktadırlar.

Tarih; bir milletin hâfızasıdır. Bunu, gerçek tarihçiler söylüyor. Bir millet, şayet her gelenin keyfi için tarihine ve geçmişine devamlı söverse; o millet hâfızasını kaybetmiş demektir ve böyle bir milletin işi bitmiş demektir. Bir cemiyet ki; köksüzlüğe tâlibdir... O cemiyet en fecî şekilde yıkılmaya mahkûmdur. Tarih ve ecdâdını ayakta tutamayan ölmez değerlerini unutan, reddeden, toprağa gömen bir milletin ölmesi de mukadderdir. Geçmişini takdîr değil de dâima tahkir eden bir câmia, dağılmaya ve yok olmaya ve hatta izmihlâle uğramaya mahkûmdur. Tarih, bunun şâhididir. Hatırlayalım, hiç unutmayalım ki; köksüzlük, iflâh etmez. Sonra aslımızı inkâr bize ne kazandırır ki?

Öyle konuşmalar, öyle sataşmalar yapılıyor ki; bunlar, tenakuzlarını da beraberlerinde getiriyorlar. Bakın işte şöyle: Zamanı geliyor; evdâdımıza en galîz küfürler ve hakâretlerle veryansın ediliyor.... Amma yine sırası geliyor.. Bu sefer de Alpaslanlardan, Fâtihlerden, Yavuz ve Kânunîlerden ve onların kahramanlıklarından bahis açılıyor. Hatta aynı ândaki konuşmalar esnâsında da bu tip tenâkuzları yakalamak mümkün. Nitekim oluyor. Şu da ayrı bir tenâkuzdur ki; Osmanlı'yı dışa bağlılıkla ve yabancılaşmakla suçlayanlar, aynı suçun fâili durumundadırlar. «Çağdaş uygarlık... batıcılık...» gibi lâfları duymadığımız gün yoktur. Soralım şimdi: «Bu ne perhiz... Bu ne lâhana turşusu.»

Son olarak deriz ki; tarihimizi kötülemek, kendimizi, kötülemektir. Kurtulalım bu kötü huydan.... ve ecdâdımızı rahmetle hatırlayalım.

ortadoğu'dan

SAİD SAMİL

FİLİSTİN DÂVÂSI ve YAHUDİLER

Bütün orduyu peşinde sürükleyip, gürültüsüz patırtısız inkılâbı tahakkuk ettiren General Necib muhakkak ki, yüksek seviyede bir insandı. Genel Kurmaylığa ilâve hukuk tahsil ettiğine göre, kafası idârî işlere de yatkındı. Bu bakımdan kimseyi hırpalamadan Mısır'ın ana dâvâlarını hallet-menin yolunu buluyordu. Böyle bir tutum ne Yahudilerin, ne Amerikalıların ve ne de İngilizler'in hoşuna gidiyordu. Fakat Mısır halkı istisnâsız onu sevmeye başlamıştı.

Bu arada, Kanaldaki İngiliz kuvvetlerinin tahliyesine âid hazırlanan anlaşmada Kanalın müdâfaası için yapılan geniş tahkimat hattının Mısır hükûmeti tarafından olduğu gibi muhâfazası taahhüd ediliyordu. Buna karşılık yapılacak harcamaların tediyesini İngiliz hükûmeti tekabbül ediyordu. Bu da yılda yüz milyon sterlini buluyordu.

Mısır inkılâb hükûmeti hesabına siyâsî büyük bir zafer olan bu anlaşmayı imzalamak üzere İngiliz heyeti riyâset dâiresine gelirken Kahire'deki Amerikan sefirini de beraber getirmeleri General Necib'i hayrete düşürmüş ve bu durum karşısında haklı olarak İngiliz heyeti reisine şu suâli tevcih etme mecburiyetini duymuştu:

«— İmzalamayı aramızda kararlaştırdığımız bir anlaşma için sefir cenaplarını rahatsız etmenin sebebini sorabilir miyim?»

İngiliz heyeti reisi Mısır devlet başkanına şu karşılığı verdiği söylenmektedir:

«— İmzalıyacağımız anlaşma bize mali bazı mükellefiyetler tahmil etmektedir. Bunun tediyesini biz değil, Birleşik Devletler hükûmeti taahhüd etmektedir. Sefir hazretlerinin bulunması bu bakımdan zarûridir.»

Anlaşılan General Necib bu husus üzerinde düşünmek ve arkadaşlarıyla görüşmek ihtiyacını duydu. Bunun üzerine toplantı tâlik edildi. Her nedense, General Necib'in gösterdiği bu sakınma, Amerika hükûmetinin Kahire sefirini sinirlendirmiş olacak ki, toplantı salonunu terk eder etmez başkan yardımcısı Cemal Abdunnasır'ın odasına gitmiş ve yarım saat onunla başbaşa kalmıştır. (Devamı Var)

YOL
OLDUR Kİ DOĞRU YARA

Selahaddin ES

163'ün pençesinde cezâevinde 31'inci hafta

Yeni Menemen'ler arayanlar

İNSANOĞLU bir garib yaratıktır. En ihtiyar çağında zihni en çok, çocukluk devirlerinin hatıralarıyla meşgul olur. O devrin hasretiyle yanar—tutuşur. Halbuki o devirden sonraki zamanlarda da hayatına renk katan pek çok hatıraları vardır. Ama onları hatırlamak bile istemez. Bu hal, ölüme yaklaşıldığı zamanlarda insan ruhundaki aksülamel ve hasretin hayattan kopmamak için, hayata taa ilk devirlerin hâtıralarıyla sımsıkı sarılmak şeklindeki bir tecellisidir, herhalde...

Yukardaki paragrafın «yazının başlığıyla ne alâkası var?» diyeceksiniz, belki.. Anlatmaya çalışalım efendim.. Ancak, iş'e galiba Menemen'den başlamak gerek. Zira, yeni nesil «Menemen» deyince, yumurtadan yapılan bir çeşit yemeği hatırlıyacak kadar, yakın tarihin entrikalarından, zulümlerinden habersiz yaşamaktadır. Biraz dikkat sahibi olanlara göre ise Menemen; her Aralık ayında, üzerinden 50 yıla yakın bir zaman geçtiği halde, hâlâ resmî ağlama törenleri ve inkılâp sar'alarıyla sıkılmış yumruklarla anılan bir cinâyet günüdür. Cinâyet'i işleyenler, **«yalanlara dayalı resmî tarihe göre»** bir kaç esrarkeştir ve bu bir kaç esrarkeş, cezbe halindeyken mânâsını dahi bilmedikleri **mukaddes İslâm şeriatinin** elden gittiğine dâir feryadlarla bağırmaya, daha doğrusu bağırttırılmaya başlamışlardır. Üzerlerine gönderilen bir müfreze asker bunları dağıtmaya çalışmış, teğmen Mustafa Kubilay ise âdeta hadisenin içine zorla itilerek, ellerinde bıçakları bulunan esrarkeşlerin **«varma üzerimize...» diye** yakarmalarına rağmen, üzerlerine tek başına gitmiş ve öldürülmüştür. Bu noktada da elimizdeki vesikalar düzen'in yalanlarına dayanır. Gerçek vesikalar ise hâlâ dehlizlerde gizlidir ve tarihin uyanışını beklemektedir. Ancak biz, hissedebildiğimiz kadarıyla, **«Bu hadise, gerçekte alçakça bir tertipten başka bir şey değildi. Öyle bir cinâyet işlenmeliydi ki, bu cinâyete, daha sonra inançlarına en zâlim ve kan içici inkılâp hecmeleriyle saldırılacak olan müslüman kitle asla sahip çıkamasın!.. Şu haksızdı, şu haklıydı diye bir söz söylemeye dahi mecâl kalmasın... İşte böyle bir neticenin elde edilmesi için böylesine güçlü bir oyun tezgâhlanmalıydı, tezgâhlandı!»** şeklinde hüküm yürütebiliyoruz.

Bunu şimdi niye hatırladık, biliyor musunuz?

Türkiye'de müslümanlar üzerinde yeni oyunlar, yeni «resmî şahsiyetsizlik» ve sahte inkılâpçılık oyunları tezgâhlanıyor da, onun için..

Yazımızın ilk paragrafına dönelim: Türkiye'deki inkılâpçılık hecmesi ve hecmelilerinin son çırpınışlarıdır, son hâdiseler... Tarih sahnesinden silinip gitmekte olduklarının son çığlık ve çırpınışlarıyla, hayatlarının sona ermekte olduğu endişesiyle ilk çocukluk devirlerindeki hâtıraları yeniden yaşamak istiyorlar Yeniden, büyük oyunlar tertip etmek istiyorlar. İstiyorlar ki, ilk cinâyetlerini mâzur gösterebilmek için ikinci, üçüncü, onuncu yüzüncü, milyonuncu cinâyetleini de işlemek şeklindeki **«kaatil psikolojisi»** ruh grafiğinin bütün çizgileri gören gözlere en ince farklara varıncaya kadar sergilensin...

«Millet, milliyetçilik» gibi, inkılâpçıların dar zamanlarda sığındıkları mefhumların zahirî câzibesine kapılmadan son elli yılın kritiğini yapanlar (geçenlerde bir Cumhuriyet muharririnin yazdığı gibi) meselâ bir İsmet İnönü'nün **«en büyük düşmanımız, bizzat ulus'umuzdu!»** kabilinden sözlerinin altında yatan mânaları görebilmektedirler. Devlet'in bir takım (siyâsî, hukukî v.s.) kocaman ve yüksek mevkilerini ellerine geçirenler, düşünebiliyor musunuz ki, Türkiye'nin şu buhranlı, şu sıkıntılı günlerinde suçlu olarak sadece ve sadece İslâmî düşünceyi yeniden hedef tahtası yapmışlardır. Halbuki gören gözler, düşünen kafalar, fikir namusu olan mantık sahipleri haykırmalıdırlar ki, Türkiye'nin bugün içine düştüğü anarşi'de dahli bulunmayan, ona bulaşmayan, anarşiyi bir sıçrama tahtası olarak kullanmayan, onu kendisine iktidar yolunu açacak bir silâh olarak görmeyen biricik düşünce, inanç ve ideoloji İslâmî düşüncedir.

İktidar kemiği için birbirleriyle dalaşanların bu hallerine bakıp da bu durumu izah edebilmek, mantıken zordur. Ama, unutmamak gerekir ki, inkılâpçılığın da, demokrasinin de ana kaidesi **«kavga aramızda sürekli olacaktır, ama dışımızdan birisi bu durumdan faydalanmaya kalkışacak olursa, elbirliğiyle onun tepesine müştereken bineceğiz!»** şeklindeki prensiptir.

Biliyorsunuz, yirminci yüzyılın ilk çeyreği Hanedânların, imparatorlukların arka arkaya yıkılmasıyla ve yerlerini yeni tiranların, yeni firavunların almasıyla geçti. Herbirisinin sonradan ve kitleleri korkutmak **için yaldızlı mânâlar taşıyan isimler alan** liderleri kendilerinden öncekilere taş çıkartacak usûllerle icra'yı saltanat eylemişlerdir. **Vladimir İliç Ulyanov (Lenin)'dan Adoli Hitler (Fünner),e Benito Mussolini (Duçe)-den, Franco' (Caodillo)'ya ve Joseph Bros' (Tito)'ya ve burada ismini sayamadığımız nicelerine varıncaya kadar nice yeni tiranlar vampirizm**de (kaniçme şeklindeki sapıklıkta) seleflerini aratmışlardır!

Geçenlerde İspanya kralı Juan Don Carlos, 40 yıllık Franco devrinden o devrin kopamayan alışkanlıklarından genarellere hitab ederken şöyle diyordu:

«— Benden her şey isteyiniz! Ama, benden Franco'yu diriltmeyi asla istemeyiniz. O devir geride kaldı!»

Yukarda isimlerini saydığımız liderlerin ülkelerinde de artık o kan içici liderlerin, tiranların isimleri ve resimleri 21 nci efrencî yüzyıla girerken ancak payandalarla tutuluyor veya yıkılıp gitmişler..

Türkiye'de ise, hâlâ bir takım resmî şahısperestlikler son bir hamleyle, son bir çırpınışla, ve artık yaşları yarım yüzyılın üstüne geçmiş son neslinin tegallüb ve tahakküm oyunlarıyla son kozunu oynuyor..

Sonunda nereye varılır?

İnancını, düşüncesini zorlamalar, hattâ darağaçları karşısında bile terketmiyen; inancı uğrunda ve inancı için yaşamayı ve ölmeyi bilen insanların dâvası yürür, gider.. O, önüne geçilemez bir çığ gibi daima ilerler, yol alır.. Parçalansa dahi her parçadan bir yeni çığ oluşur..

Türkiye'ye elli yıldır hâkim olanların zihniyetlerine göre, **«talihsiz bir şekilde»** ârız olan İslâmcı düşüncenin içtimâî hayattaki müessiriyetine engel olabilmek için sadece iç güçlerin tertipleri kâfî gelmediği için; dışgüçlerle de, bütün enternasyonalist güçlerle de işbirliği yapılarak, bir hükûmet değişikliğinin nihayet temin edilişinin hemen akabinde, mazmununda **Millî Selâmet Partisi'nin** kapatılması tehdidi bulunan bir resmî yazının **alâ-yı valâ** ile memlekete duyurulması ve Necmeddin Erbakan'ın partiden ihraç edilmesinin istenmesi; **«yeni Menemen'ler arayanların,** yeni Menemen kanlarını içmenin hayali içinde çırpınan **vampirik ihtiyar neslin** bir, son arzu-yu şâhânesidir!

Bu noktada söylenecek sözümüz kısadır: Millî Selâmet Partisi ve Necmeddin Erbakan yapılabilecek pek çok haklı tenkidlerin yanında, bizim dâvamızın siyaset plânındaki en güçlü tatbikçileri olmuşlardır, son elli yıl içinde... Şekil olarak, gerekirse,, Erbakan MSP'den koparılabilmiş gözükse dahi, gördüğü üstün hizmetlerle câmiamızın içindeki mümtaz yerini her zaman koruyacaktır. MSP bir vasıtadır. Vasıtayı azizleştirmek müslümana yakışmaz. Vasıtalar fikir imâl etmez.. Ve fikirler ancak kendi vasıtalarını imâl edebildikleri zaman güçlüdürler, demektir. İnkılâp hecmelilerinin haberi olsun ki, parti kapatmak tehdidiyle, **yeni Menemenler** hortlatmak hayalinizle bir yerlere varacağınızı zannediyorsanız, yanılıyorsunuz. Birinci Elli yıllık örneği gözünüzden uzak tutmayın.. Bu dâva, yeni MSP'ler imâl eder bu dâva Erbakan'ı veya bir başka mensubunu **şekil olarak ne olursa olsun,** mâna olarak fedâ etmez ve bu dâvânın içinden, daha yüzbinlerce Erbakan'lar çıkacaktır. Bunu da gözünüzden uzak tutmayınız!..

Tabiatiyle, bu gelişmeler içinde müslümanlar da oldukça sakin ve kararlı bir vaziyette her duruma karşı, teyakkuz halinde bulunmalıdırlar. Yüce Kitâb'ımızda ne güzel buyruluyor (meâlen):

«— Allah'a ve Peygamber'e itaat edin; çekişmeyin; yoksa muvaffakiyetsizliğe düşersiniz ve kuvvetiniz gider. Allah sabredenlerle beraberdir.» (Enfâl—46)

Yeni ve daha büyük cinâyetler peşinde koşan, mâsum ve mazlum kanlarına susamış inkılâpçı vampiriklerin tahriklerine kapılmadan; neyi, ne kadar, nasıl, yapacağımızı iyi hesab ederek; nerede duracağımızı, durumumuzu, tevakkuf ve teaddi yerlerini düşünerek, yani varılan her noktada yeni bir durum muhakemesi yaparak, yeni bir strateji tesbit ederek ve yüreklerimizi birbirine perçinleyerek...

S. Muradbeyli

Bir yol ki, Hak yoludur; dönme bilmeyiz, yürürüz!...

KUR'ANIN GÖLGESİNDE BİR ŞEHİD...

SEYYİD KUTUB * SEYYİD KUTUB ◉ SEYYİD KUTUB * SEYYİD KUTUB ◉ SEYYİD KUTUB * SEYYİD KUTUB ◉ SEYYİD KUTUB *

Bir mü'min, bir münâfıkdan özür dileyecek kadar alçalamaz!

«İnsan, inandığı hak dâvâ uğruna gerekirse başını vermelidir!..»

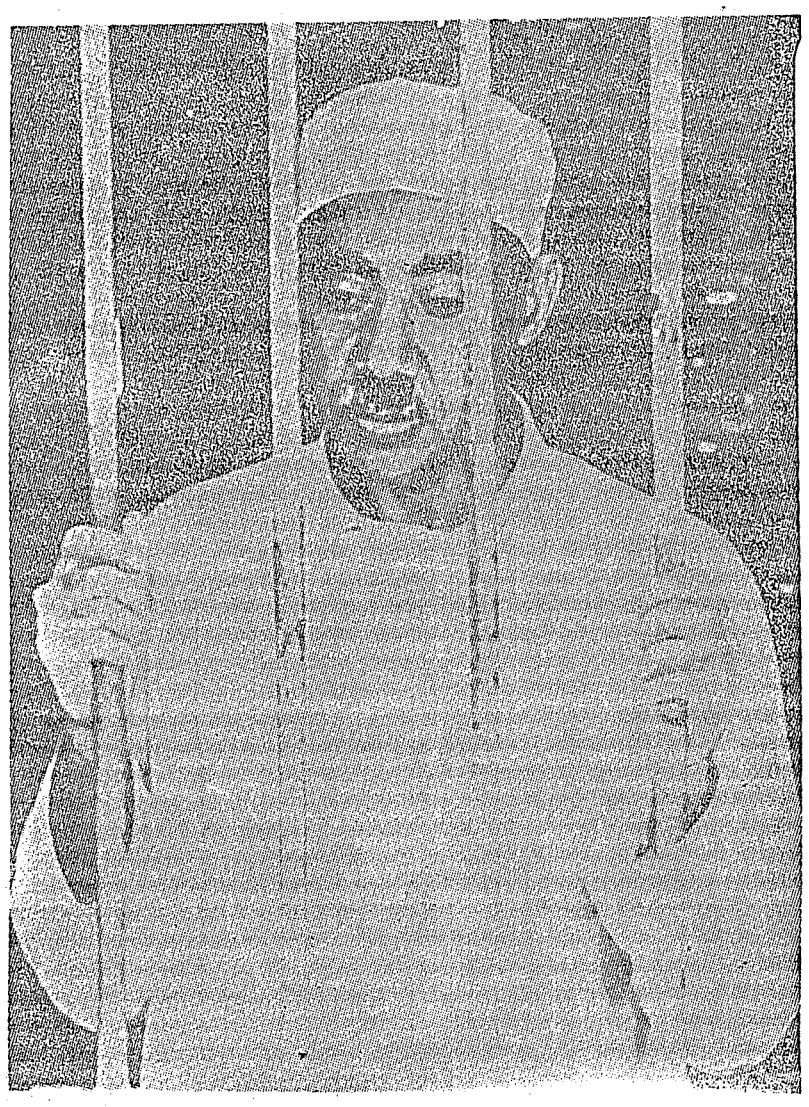

②

Bundan sonraki haftalarda sizlere Seyyid Kutub **«Kur'anın Gölgesinde»** seslenecek. O'nunla birlikte şühedânın tattığı iman lezzetini tadacak, ruhunuzda onların yaşadığı şekilde İSLÂM'ı yaşama zevkini duyacaksınız.

Müsaade ederseniz sizlere Prof. Seyyid Kutub'un hayatı hakkında kısa bir malûmat verelim:

1906 yılında Mısır'ın Asyot kasabasında doğdu Seyyid Kutub Babası İbrahim Kutub'un—Seyyid Kutub'dan başka—Muhammed, Emine ve Hamide Kutub adlarında üç çocuğu daha vardı. Babaları kasabada mukaddesatına bağlı ve cesur bir müslüman olarak tanınırdı. Çocuklarına her şeyden evvel İslâm terbiyesi vermeyi ihmal etmedi. Seyyid Kutub babasına ithaf ettiği bir eserinde çocukluğunu şöyle anlatır:

«Bizler pek küçüktük. Babam her yemekten sonra ellerini açarak dua eder, biz de hep birlikte «Amin» derdik. O yüksek sesle Fatiha'yı okurken bizler de bilmediğimiz halde mırıldanarak söylediklerini tekrarlamaya çalışırdık. Meğer ruhumuza âhiret duygusunu ve İslâm ahlâkını yerleştirmek istermiş..»

Küçük Seyyid köyünde ilk mektep tahsilini yaparken bir çok müslüman çocuğu gibi Kur'an-ı Kerîmi de ezberlemişti. Çok zeki ve yaramaz olan bu çocuğu babası ilk mektepten sonra Kahire'ye götürdü. El—Ezher Üniversitesinin ortamektep kısmına kaydettirdi. Bilâhere küçük kardeşi Muhammed Kutubu da aynı mektebe yazdırmıştı babası. İbrahim Kutup çocukları lise tahsilinde iken vefat etti.

Sonraları annesi ve kız kardeşleri de geldiler Kahire'ye. Ve oraya yerleştiler.

Seyyid Kutub daha lise sıralarında iken kendisini edebiyata vermiş edebî eserler ve makaleler yazmaya başlamıştı. Çok okur, yazar, yazdıklarının çoğunu beğenmez yırtar atardı. Belki size garip gelecek ama kendisine «şâir» denmemesi için şiirlerini neşretmezdi.

Yüksek tahsilini Kahire Üniversitesinin Dârül— ulûm Fakültesinde yaptı. 1933 yılında buradan mezun olurken eğitim ve pedagoji bölümünden de bir sertifika almıştı. Aynı yıl mezun olduğu fakülteye edebiyat hocası oldu. İslâm'ın bu büyük mücâhidinin hayatı iki devreye ayrılır:

1 — Kendini edebiyata verdiği mahdud ve kısır bilgilerine dayanarak beşeriyet adına sosyalizmi müdafaa ettiği devre.

2 — Çeşitli doktirinler üzerinde yıllarca yaptığı akademik çalışmaların sonunda mutlak nizamı İslâm'da bulması ve hayatı boyunca Hâk yolunda cihad ettiği devre.

Kendi tâbirine göre hayatının birinci bölümü **«Câhiliyet Devresi»** ikinci bölümü ise **«Câhiliyet bataklığından kurtuluş»** devresidir.

Câhiliye devresinde bazı edebî eserler vermiş, konferans ve makalelerinde daha çok sosyalizmi müdafaa etmiştir. Bugün olduğu gibi o gün de Mısır halkının ekseriyeti fakir ve kalkınmaya muhtaç bir durumda idi. Seyyid Kutub ise, milletini bu acı durumdan kurtarmak isteyenler arasındaydı. Bâtıla kucak açmış, iktisâdî ve içtimâî bataklığa sürüklenmiş memleketlerde sosyalizm bezirgânlığı geçer akçe bir meslek haline gelir. Komünizmin kapısı sosyalizm insanlığın kurtuluşu olarak sunulur körpe ve genç dimağlara... Mısırda da kalburüstü vatanperverler, yapılan propagandaların tesiri altında kalarak maddeci felsefenin kurbanı olmaya başlamışlardı. Seyyid Kutub da bunlardan biriydi. Makaleler yazıyor, İslâm'daki sosyal adâletin delilleri olan âyet ve hadislerle sosyalizmi müdafaa etmeye çalışıyordu.

1941 yılında sosyoloji doktorası yapmak üzere devlet tarafından Amerika'ya gönderildi. Yalnız Amerika'ya gitmeden önce Mısır'daki Müslüman Kardeşler Cemiyeti'yle sıkı bir irtibat kurmuş ve **YENİ FİKİR** adlı bir mecmua çıkarmaya başlamıştı. Orada geçirdiği iki yılını günümüzün çeşitli doktirinlerini tetkik etmekle değerlendirdi. Bir yandan kapitalizmi, komünizmi ve sosyalizmi didik didik ediyor, diğer taraftan en ince detayına kadar inerek İSLÂM'ı inceliyordu. Amerika'dan dönüşü Seyyid Kutub'un ilâhî nizama yeniden ayak basışıydı sanki... Günde en az on saat okuyor, Profesör olacağı yıllarda hayatının en büyük fikrî inkılâbını yapıyordu.

Hakk'ı bulma yolundaki mücâdeleleri semeresini vermiş, Allah'ın verdiği hidâyetle «Mutlak Nizam»ın kapısını aralamıştı Seyyid Kutub... İmanı her gün biraz daha artıyor, sonunda İslâm akidesi dışında hiç bir doktirine yer vermiyordu.

«Gerçek mücâdeleyi verebilmek için akide şarttır. Akide hayat menbaıdır. Akide insanlığı ulvî hedefe götüren İSLÂM NİZAMI'nın kalbidir. Onu bir zamanlar sadece kelime olarak tekrarlıyorduk da; cüce sefihler onunla alay ediyorlardı. Bugün ise artık hadisat ve realiteler İslâmı haykırmaktadır. Sefihler istemese de... Âdi kalemler onu anmasa da... İnsanlık âlemi ancak ve ancak İslâm akidesine sarılmakla kurtuluşa erebilecektir...» Diyordu artık Seyyid Kutub...

Kurtuluşu sadece kendi ülkesi için istemiyor ırk ve dil farkı gözetmeksizin bütün insanlığa sesleniyordu.

Fikirlerini eserleriyle yaymaya çalışırken, aynı parelelde kurulmuş olan **«Müslüman Kardeşler»** Teşkilâtıyla temaslarını sıklaştırdı. En âdi hakaret ve tehlikelere göğüs geren bu teşkilât mensublarının hedefi İslâm nizamını beşeriyete hâkim kılmaktı. Seyyid Kutub cemiyetin İRŞAD idâresini deruhte ediyordu. Faaliyetleri de oldukça geniş ve tesirli oluyor.

1952 Temmuzunda Mısır'da yapılan askerî darbe Mısır'ın bünyesinde maddî ve mânevî yaraların açılmasına sebeb oldu. İhtilâlin baş oyuncusu **Cemal Abdünnâsır** Rusya'ya kayıtsız şartsız bağlanarak sosyalizmin tatbikine başladı. Müslüman Kardeşler Cemiyeti başta olmak üzere mefkûre sahibi ilim adamları yeni hükûmeti ikaza çalışıyorlardı. Rusya'dan alınan talimatla cemiyet feshedildi. Teşkilâtın on binlerce mensubu zindanlara dolduruldu. Müslümanlara akıl almaz işkenceler yapılıyor, aralarından altı iman mâsumu da idam ediliyordu. Seyyid Kutup da zindana atılmış, on beş yıl ağır kürek cezasına mahkûm edilmişti.

Eserlerinin çoğunu ve en büyük eseri **FÎ ZİLÂL-İL KUR'AN**'ın son yarısını hücrede yazdı. Hapishânedeki hunharca işkenceler onu yıldırmıyor aksine kamçılıyor durmadan yazıyordu.

Zindanın meyvesi olan ve 1965 yılında neşredilen **«Yoldaki İşâretler»** dışardaki müslümanlara yeni bir ruh getirmişti. İnananların güçlenmesine tahammül edemez hâle gelen **Nâsır** o yıl tam kırk bin müslümanı zindanlara tıktı. Çoğu mahkeme edilmeden işkence altında can verdiler.

Seyyid Kutub ve arkadaşları **EŞ—SEYH ABDÜLFETTÂH İSMAİL** Ve **MUHAMMED YUSUF HAVVAŞ** ise, Askerî Mahkemenin müdafaa dinlemeden verdiği kararla 29 Ağustos 1966 da idam edildiler....

Ruhunuz şad olsun mukaddes dâvânın aziz yolcuları..

Seyyid Kutub **«İnsan inandığı Hak dâvâ uğruna gerekirse başını vermelidir!»** diyordu idamından on dört yıl evvel. 1952 yılında yazdığı **«İslâmi Etüdler»** adlı eserinde hayatının sonunu işaret ediyordu sanki:

«Kalem sahibi kimselerin büyük işler yapıp büyük dâvâları halletmesi mümkündür. Ancak; fikirlerinin yaşaması pahasına kendilerini fedâ etmeleri şartıyla... Fikirlerinin kan ve canları karşılığında ağırlık kazanması şartıyla... Hak bildikleri şeyin Hak olduğunu fütur getirmeden söyleyip gerekirse bu uğurda başlarını vermeleri şartıyla...

Biz, fikir ve sözlerimiz uğruna ölsek de o fikir ve sözler ruhlu birer varlık olarak kalacak, onları kanlarımızla sulayıp canlılar arasında yaşatacağız...»

Ölüm sehpasının altında bile inandığı dâvâdan tâviz vermedi....

«Bir mü'min bir münâfıktan özür dileyecek kadar alçalamaz» oldu son sözü...

Kur'anın Gölgesinde yaşayan bir şehid olarak seslenecek sizlere...

Yolunuz İslâm, gururunuz İman olsun muhterem okuyucularımız...

Erbakan :«Allah demeyi suç saymak artık mümkün değildir!»

İNANDIĞIMIZ YOLDA YILDIRIM OLMASINI DA BİLİRİZ!

YENİ Ecevit Hükûmetinin Meclisten itimad reyi aldığı gün, bu haberle birlikte TRT ve gazeteler, Başsavcı'nın MSP lideri Erbakan hakkında takibâta geçtiğini 11 Aralık seçimlerindeki bir konuşmadan dolayı Partiler Kanunu'nu ihlâl eylediğini iddia eden bir yazısını manşet haber hâline getirdiler. MSP kapatıldı, kapatılıyor vâveylâsı ortalığı doldurdu.

Durup durup da tam Ecevit Hükûmeti'nin Meclis'den itimad reyi aldığı bir günde Erbakan hakkında ki bu takibat haberi hiç şüphesiz son derecede manidardır. Bunun bir günlük Ecevit Hükûmeti'nin eseri olamıyacağı da meydandadır. İşine gelmez ve fikir hürriyetine taraftar görünüşüne zıd düşer o halde.. Perde arkası hakkında şimdilik pek fazla tafsilât vermeyi doğru bulmadığımız bu hâdise üzerine bir basın toplantısı yapan Erbakan gazetecilere radyodaki bu konuşmasının metnini dinletmiş, bu ölçüye vurulduğunda her parti lideri hakıkında da böyle bir iddianın yapılabileceğine temas ettikten sonra;

«Demokrasinin temeli inanç ve fikir hürriyetidir. Bundan dolayı Anayasa'nın 20'nci maddesi aynen (herkes düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir) der. 20 nci asrın sonunda hangi nam ve tevil altında olursa olsun, bir insanın inanç ve kanaatlerini açıklayan bir konuşma yapılmasının suç sayılmaya kalkışılması çağdışı bir tutum olur. Çok partili demokrasilerin hakim olduğu bütün ülkelerde olduğu gibi, bizde de fikir ve vicdan hürriyetinin tam ve kâmil mânâda uygulanması bütün Anayasa kuruluşlarının, içinde görev aldığımız ve almadığımız hükûmetlerin müşterek hedefi olmuştu. Türkiye'yi bu noktadan geriye götürerek fikir ve inanç hürriyetlerini her ne surette olursa olsun kısıtlamak asla mümkün değildir. Her Allah diyeni dini istismar ettin diye itham etmeye kalkacak olursak, hiç bir parti ve hiç bir şahıs bu ithamın dışında kalamaz. Demokrasinin temeli inanç ve fikir hürriyetidir, yapılacak iş insanları inanç ve fikirlerini açıkladıkları için itham etmek yerine parlamentomuz ve anayasal kuruluşlarımızla birlikte insan hak ve hürriyetlerini tevil götürmeyecek şekilde sağlam ve kesin bir teminata bağlamaktır. Bilinmelidir ki, Türkiye'mizde temel hak ve hürriyetleri kimse tahdid edemez. Allah demeyi suç saymak artık asla mümkün değildir. MSP'yi yolundan alıkoymaya kimsenin gücü yetmeyecektir.» demiştir.

Daha sonra çeşitli sualleri cevaplandıran Erbakan sözlerini şöyle bitirmiştir:

«Biz, inandığımız yolda yıldırım olmasını da biliriz. Bu aziz vatanda 50 milyon şehid verdik, bu vatan üzerinde yaşayan insanlar rahat Allah desinler diye. Bunu teminat altına almak ölünceye kadar vazifemizdir, hiç kimse önümüze çıkamaz.»

Bu hâdise üzerine MSP Umûmî Merkezi ziyâretçilerle dolup taşmakta ve postacılar buraya çuval çuval telgraflar taşımaktadırlar. Ancak kimsenin tedirgin olmasına lüzum yoktur. MSP gibi halka intikal etmiş bir parti kapatılamaz! Kapatılır ise, Millî Nizam misâlinde olduğu gibi yeniden ve daha kuvvetli olarak ortaya çıkar. Kısacası, dâvâ o noktaya gelmiştir ki, bundan böyle darbelenmek bile ona kuvvet verecektir!.. Bunda kimsenin şüphesi olmasın.

Yeni bir lider mi doğuyor

Sebil. Sayı:109
27. Ocak 1978 sf 8

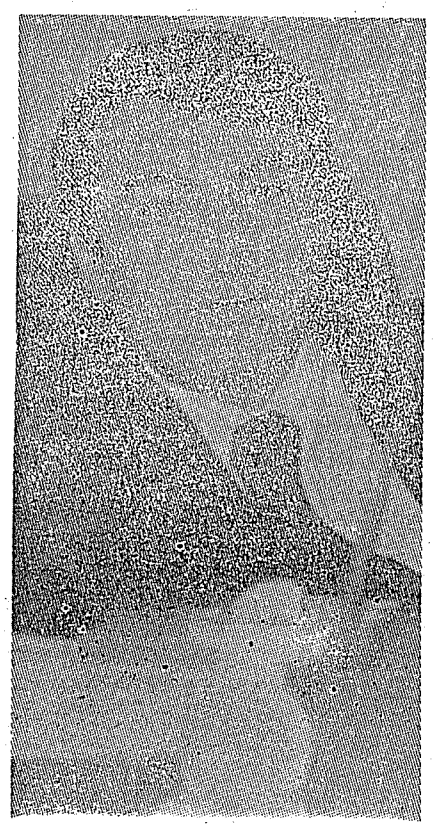

Malûm çevreler CHP içinde yeni bir lideri palazlatıp büyütmeye çalışıyor: Deniz Baykal...

TEDENBERİ bir AP—CHP koalisyonunu gâye edinenler, malûm taktikle bir kısım AP'lileri CHP'ye yamayarak maksadlarına nâil olmuşlardır. Hiç şüphesiz bu, yine de bir AP—CHP koalisyonu demektir. Demirel'in, başvekilliği Ecevit'e kaptırmasına müncer olacak bir AP—CHP koalisyonuna râzı olamaması ve partisinin— hikmet-i vücudu olan «CHP düşmanlığı» silâhını kaybetme tehlikesi karşısında —belki kendisinin de dâhil olduğu— bir taktikle bu koalisyon işte bugünkü şekliyle, yâni beş on AP'linin âsi rolü oynamasıyla gerçeklesmiş bulunuyor.

Ancak, mes'elelerinin hallü faslı bir hayli güçleşmiş bulunan Türkiye'nin, başa geçen her lideri yıpratacak şartlar içinde bulunduğu ve bu sebeble Ecevit'in de pabuçlarını çok yakında dama atılmak mecbûriyetiyle karşılaşılacağı muhakkaktır. Bu düşünceyledir ki; aynı çevreler, Deniz Baykal'ı husûsî bir gayretle O'nun yerine hazırlamaktadır. Geçen gün İpraş Rafinerisinin tam kapasiteyle çalıştırılması hakkındaki bir haberin veriliş tarzı bu gerçeği açıkça ortaya koymaktadır.

Ajanslar bunun **«Baykal'ın husûsi bir gayretiyle mümkün olabildiği»** husûsunu üzerine basa basa bildirmişlerdir. Diğer taraftan Baykal'ın başında bulunduğu vekâletle alâkalı bütün icraatda onun şahsına büyük bir ehemmiyet atfederek düzenlenen haberler, gitgide kesâfet kazanmaktadır. Yapılan herşey [illegible] adına ilân edilir. Nedense Baykal'la ilgili olanlar —diğer vekillerden farklı olarak, O'nun şahsî gayret ve faaliyeti neticesi sûretinde gösterilmektedir.

Bütün bunlar, malûm çevrelerin yeni bir lideri palazlatıp büyütmek hesapları içinde bulunduklarının açık bir ispatıdır.

Elim

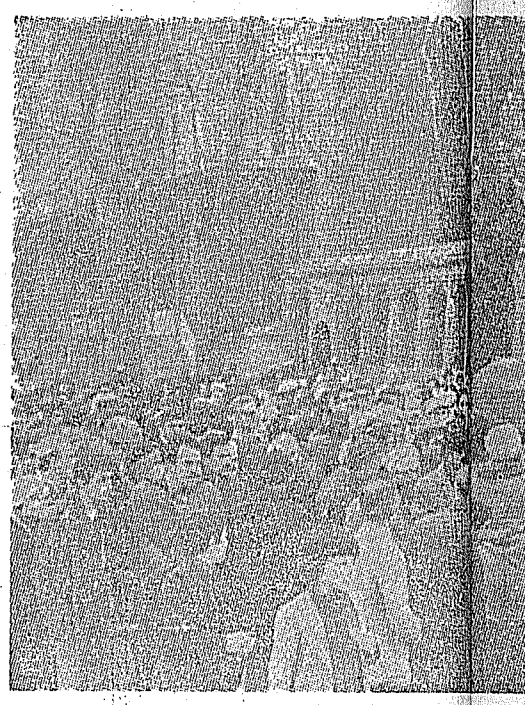

Osman Turan Hocamız'ı sevdiği vatan toprağının kara bağrına teslim ettik...

Tanzimat'tan bu yana Şark—Garp muhâsebesini doğru olarak yapamayıp milleti dehşetli bir aşağılık duygusuna sürükleyen yarı münevverler, yetişecek insanlarımızı bir küçüklük kompleksi ile daha tahsil hayatlarının başlangıcında şartlandırmışlar ve şartlandırmaktadırlar. Bunların te'sis eyledikleri umûmî cereyanlara ve resmî telkin vâsıtalarına rağmen sağlam bir kültür muhtevâsı iktisab ederek ayakta kalabilenler de vardır. Fakat maâlesef böyleleri nâdirdir. Hele bunlar arasında sahib olabildiği ruhî salâbet ve istikameti başkalarına da teşmil etmeye bir ömür vakfedebilenler yok denecek kadar azdır. İşte bu azın azı insanların en büyüklerinden birini 19 Ocak 1978 günü Silivrikapı'da sevdiği vatan toprağının kara bağrına teslim ettik. O, yeri doldurulamıyacak büyük insan, iman cephesinin, celâdetli kalemi ve eşsiz ilim adamı OSMAN TURAN Beydi.

İnkılâpçılık hareketlerinin en şiddetli devresine rastlayan lise ve üniversite çağlarında bile bâtıla en küçük ölçüde meyletmeyerek eşsiz sağ duyusu ve müdekkik zekâsıyla din, millet

Y. YALÇINER.

Şûrâ'nın yeni mes'ul müdürü H. Akgün de tevkif edildi

Gazetem
mî Neşriy
maz Yalçı
sî sebeple
lıp Ankar
kân edişir
da birkaç
likte çıkar
«ŞÛRA»
İlk sayısın
ve Yılmaz

bir ziya'

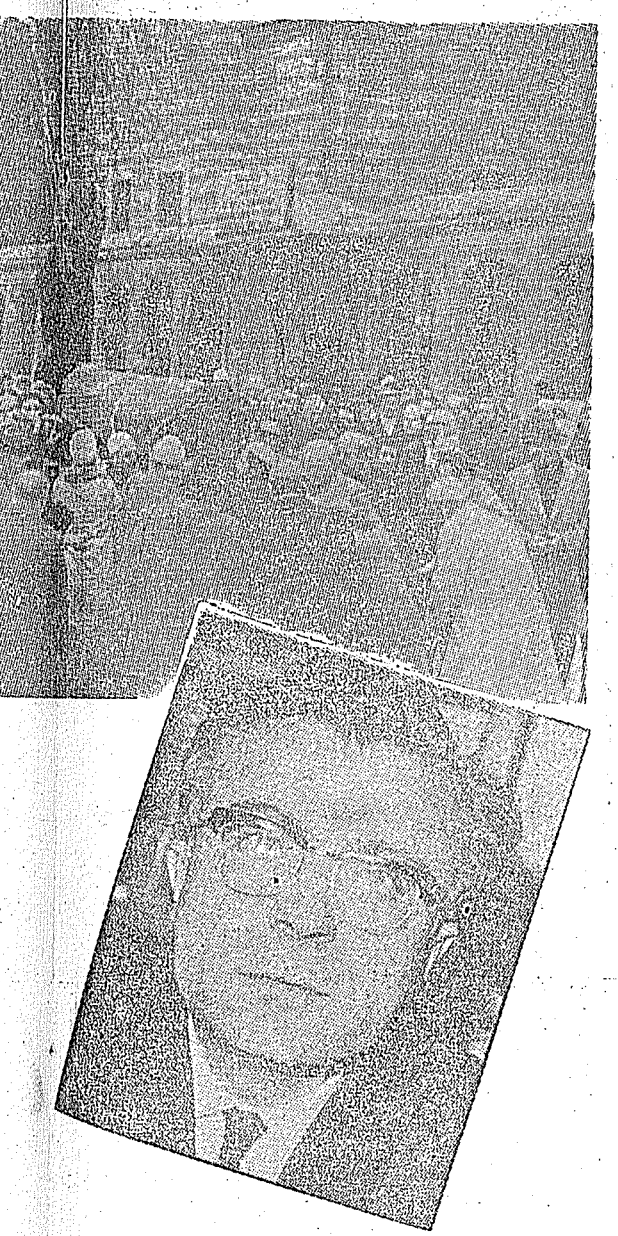

ve vatan yolunu tutan bu büyük âlim ve mütefekkir insanın elîm ziyâı karşısında söyliyecek ve O'nu sevenleri teselli edebilecek tek bir kelime bulamıyoruz.

Üniversite mûhitinde, Hasan Âli devrinin azdırdığı komünistlere karşı ilk isyan bayrağını açan, çıkardığı «Türk Yurdu» Dergisi'nde «Din ve Lâiklik Üzerine kâbına varılmaz bir cesâretle eğilmiş bulunan, Yassıada Mahkemesi'nde gardiyanbaşı Talat Güryay'a erkekçe karşı koyan ve Selçuklu Tarihi ile medeniyet tarihimiz üzerindeki eserleri başta olmak üzere çeşitli kitap makale ve broşürleriyle imanlı Türk gençliğine ilim ve fikir vâdisinde unutulmaz hizmetler ifâ eden OSMAN TURAN hocamızı rahmet ve minnetle anıyor, cemaatimize başsağlığı diliyoruz.

CHP'nin ilk icraatı:

Mescidler «depo» yapılmak isteniyor

CHP'li Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı **Mehmed Yüceler** koltuğuna oturduğu ilk Cum'ası Bakanlık İdâre Müdürü'nü huzûruna çağırarak:

«— Aşağıya in söyle, ezan okunmayacak!.» dedi.

Aşağı, dediği, bakanlığın bodrum katıydı ki, mescid olarak kullanılıyordu. Burada hoparlörle ezan okunuyor, cemaatle namaz kılınıyordu. Bakanla idâre müdürü arasında bu konuşmanın geçtiği sırada Cum'a ezanının okunmasına sâdece üç — beş dakika vardı.

İdâre Müdürü mescide indi. Mescid lebâleb mü'minlerle doluydu.

«— Ey cemaat-i müslimin...» dedi ve hıçkıran bir sesle devam etti. «Yeni» bakanımız ezan-ı Muhammedi'nin okunmamasını emrediyor. Beni de idâre müdürü sıfatıyla bu emri tebliğe memur etti. İşte size söylüyorum. Fakat ben de şu andan itibâren istifa ediyorum. Böyle bir bakanın emrinde çalışmayacağım.»

Cemaat galeyana geldi. Bir müddet kimin ne dediği anlaşılmadı, nihâyet bu karışıklık esnâsında vakit geldiği için müezzin hiç bir şey olmamış gibi ezânı muhammedîyi okumaya başlayınca gürültü kesildi.

O gün müslümanlar Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının zemin katındaki mescidde her zamanki gibi Cum'a namazını hep birlikte edâ ettiler. Fakat münâkaşalar namazdan sonra da devam etti. Zira cemaat arasında maalesef bakandan yana olanlar da çıkmıştı.

münakaşa edenler toplu halde bakanın huzuruna çıktılar. Bakanın böyle bir şeye selâhiyeti yoktu. Zira oturduğu bina Vakıflar'a âiddi. Zemin kat ise, câmi derneği için ayrıca kiralanmıştı. Kontratı da on senelikti. Girişi ise bahçeden ayrı bir kapıdandı. Bunları öğrenen bakan sözü kıvırmaya başladı. «Öyle demek istememiştim, de böyle demek istememiştim de» gibi ifâdelerle mes'eleyi kapatmaya kalkıştı.

Aynı gün devlet radyo ve televizyonlarından başsavcının Erbakan'ın 11 Haziran seçimlerindeki bir konuşmasını dini siyasî propagandaya âlet etmek suçuyla tâkibat mevzuu yaptığı öğrenilmişti. Erbakan'ın konuşmasında «CHP iktidara gelirse câmileri kapatır, yeniden depo yapar» denilmekteydi. CHP'nin bu yeni Gıda tarım ve Hayvancılık bakanı o gün sanki Erbakan'ı teyid etmek kasdıyla hareket ediyor ve CHP'liliğini ispatlıyordu.

Mısır Devlet Başkanı "İşgal ettikleri topraklardan derhal çekilsinler" dedi

"İsrail ile dünyanın sonuna kadar savaşırız"

Suriye Radyosu "Sedat, halk meclisi önünde, gezisine karşılık İsrail'in kendisine bir şey vermeyeceğini itiraf etmiştir" dedi.

Adamların ayağına kadar git... Sulh kesilip bütün dünyayı hayretlere boğ.. Verdiğim toprakları geri alacağım diye masaya otur sonra da, Yahudinin tarihî riyâkârlık ve sahtekârlığı ile karşılaşıp yüz geri dön!... Şimdi de «İsrail ile dünyanın sonuna kadar savaşacağım!» de Münâfıklığım mücidi olan bir milletten başka ne bekliyecektin ey gâfil!.. Batıla kuyruk olmaya çalışan dinini bilmezlerin şerrinden sana sığınırız Allahım!...

Halkın arzusu gibi gösterilerek Kıbrıs'ta tâviz verilemez!..

YENİ Ecevit Hükûmeti'nin Kıbrıs'ta tâviz vereceğine dâir alâmetler belirir belirmez MSP lideri Necmeddin Erbakan **«Kıbrıs'ta şühedâ kanıyla kazanılan haklardan tâviz vermek vatan ihânetidir»** diyerek Ecevit'in önünü kesince, bu defa yeni bir manevraya girişildiği anlaşılmaktadır. Bu manevra da tâvizi Türkiye değil de, Kıbrıs halkı veriyormuş gibi göstermek gayretlerinden ibârettir. Denktaş'la Ecevit'in birlikte yaptıkları basın toplantısının ilk merhalesinde —ihtimâl— telkinlere pek fazla kapılmayan Denktaş, tâviz verilemiyeceği yolunda konuşunca, o akşam nasıl bir kulis çevrilmişse çevrilmiş, ertesi gün O'da ağız değiştirerek bazı tâvizler verilebileceğinden bahsetmiştir. Bunu «Bazı tâvizler verilip bazı tâvizler alınabileceği» yolunda te'vile kalkışması da gerçeği gizliyememiştir. Nitekim AP lideri Demirel, «Ecevit'in vermeye hazırlandığı tâvizleri Kıbrıs Türk cemaatinin arzuları gibi göstermenin Ecevit'i melhûz olan hendikaptan kurtarmıyacağı yolunda beyanat vererek Erbakan'ın başlangıçta çektiği ihtara ihtihak eylemiştir.

Kıbrıs mevzuu, bir kaç hükûmetin başını yiyebilecek bir girdaptır. Şimdilik bu girdabın kenarında duran Ecevit'in ayaklarının yavaş yavaş onun **içine doğru kaymakta bulunduğu muhakkaktır. Vermeğe hazırlandığı tâvizleri, Kıbrıs halkına —bilmeyiz ne** çeşit usullerle cebrederek— maletmeye çalışması, bu hususdaki berrak gerçeği sislendirmeye kifâyet etmiyeceğe benzemektedir.

DENKTAŞ: Barış için ellerinden geleni yapacaklarını, tek taraflı taviz vermeyeceklerini söyledi.

KTFD Başkanı ile Rum Yönetimi Başkanı Kipriyanu buluştu

Denktaş: "Biraz taviz verecek, biraz alacağız"

SELAHİ ALDANMAZ

azetemizin eski umûNeşriyat Müdürü Yılr. Yalçıner'in bazı şahbeplerle bizden ayrıAnkara'ya nakl-i medişinden sonra oraırkaç arkadaşıyle birçıkarmaya başladığı A» isimli derginin ayısının toplatıldığını lmaz Yalçıner kardeşimizin Yazı İşleri Müdürü sıfatıyle tevkif edildiğini biliyorsunuz.

Onbeş gün mevkuf kalan Yılmaz Yalçıner'in tevkif kararına bir üst mahkemede yapılan itiraz yerinde görülerek kendisi tahliye edilmiş ancak bu defa da o'ndan sonra Şûra'nın Yazı İşleri Müdürlüğünü deruhte eden Hüseyin Akgün tevkif edilmiş ve Şûra'nın ikinci sayısı da toplatılmıştır.

Yurdumuzda Cumhuriyet Halk Partisi'nin yeniden iktidar olduğu dost düşman herkes tarafından iyice farkedilebilmesi için bütün bunlar gerekli değil miydi?!

İKTİSAT

ERGİN BAKİOĞLU

Yeni hükûmet ve iktisâdî mes'eleler

1978 senesine Türkiye yeni bir hükûmetle girmiştir. **«Koltuk Cephesi»** tarzında teşekkül etmiş bulunan bu hükûmet, hakikatte üç parti ve bağımsızlardan kurulmuş olduğu halde, umûmî görünüş ve hâliyle C.H.P. iktidarı sayılabilir.

Bu sebeple böyle bir hükûmetin iktisadî mes'eleler karşısında takınacağı her tavır, doğuracağı neticeler itibariyle bir koalisyon hükûmetinden daha çok, C.H.P.'nin gelecekteki mevkiini ve durumunu tâyin etmiş olacaktır. Hükûmet başarılı olursa, C.H.P. gelecek seçimde kendisini doğrudan doğruya iktidara getirecek bir ekseriyet temin etmiş olacak, aksi hâlde de (ki bu hâlin tahakkuku daha çok muhtemeldir) hükûmete destek olan iki küçük parti (C.G.P. + D.P.) ile birlikte C.H.P. de bugünkü siyasî gücünü kaybetmiş olacaktır.

⊛

Geçtiğimiz 15 yıllık plânlı kalkınma devresinde Türkiye iktisâden başarılı bir imtihan vermiştir. Kalkınma plânlarında hedef alınan yıllık ortalama yüzde 7 lik kalkınma hızları, beşer yıllık üç plân döneminde de gerçekleşmiş bulunmaktadır. Ancak geçtiğimiz 1977 yılında kalkınma hızında önemli sayılabilecek bir düşme olmuş ve Gayri Sâfî Millî Hâsılamız sâbit faktör fiyatları ile ancak yüzde 5 bir artış göstermiştir.

Böyle bir neticenin tahakkukunda iktisadî sebepler kadar iktisad dışı (siyasî ve askerî) sebepler de rol oynamıştır. Biz, siyasî ve askerî sebepleri bir tarafa bırakıp, daha çok iktisadî sebepler üzerinde duracağız. Ancak iktisadî sebeplere temas etmeden önce, bu sebeplerin yol açtığı ve bugün için evvelliyetle ve sür'atle çözüm bekleyen meselelere kısaca bakmamız gerekir.

Bu meseleleri dört ana gurupta toplayabiliriz:

1 — Hayat pahalılığı veya başka bir ifadeyle enflâsyon,

2 — **Döviz darlığı,**

3 — Enerji sıkıntısı veya yetmezliği,

4— İktisadî Devlet Sektöründeki istikrarsızlık.

Bilindiği gibi Türkiye 1970'li yıllarını büyük bir enflâsyonla geçirmektedir. Hayat pahalılığı, ortalama her yıl yüzde 30 un üstünde bir fiyat artışından kaynaklanmaktadır. Fiyat artışlarına bir taraftan, yurt dışından ithal edilen malların fiyatlarında görülen yükselmeler, diğer taraftan da, yurt içinde normal miktarının çok üstünde para basılarak tedâvül hacminin genişletilmesi sebep olmaktadır.

Bugünkü döviz darlığının temelinde yatan sebeplere gelince, bunların başında, ihracattaki azalma, yurt dışında çalışan işçilerimizin yurda gönderdikleri para miktarındaki düşme ve nihâyet ithalât hacmimizde görülen artışlar gelmektedir ki; ödemeler bilânçomuzda yüzde 100 e yakın görülen açığın sebebi bu saydıklarımız olmaktadır.

Sözünü ettiğimiz bu döviz darlığından kurtulmak için şüphesiz akla gelen ilk çâre, ithalât kısılamıyacağına göre, ihracatı arttırmak olacaktır. İhracatı arttırabilmek için de herşeyden önce yurtiçi talebe nisbetle daha fazla bir istihsalde bulunmak ve ihtiyaç fazlasını da yurt dışında dünya rekabet şartlarına uygun bir şekilde pazarlamak gerekecektir. Türkiye'nin bugün için bilhassa, pamuk, tütün ve buğday gibi ziraî mahsuller bakımından bir ihtiyaç fazlası mevcuttur. Bu stoklar nedense bir türlü eritilememektedir.

Döviz darboğazının geçilmesinde diğer önemli bir âmil de, yurt dışında çalışan işçilerin ecnebî bankalarda biriktirmiş oldukları fonların Türkiye ye transferidir. Bilindiği gibi geçtiğimiz birkaç yıl zarfında Türkiye'ye işçi dövizi girdilerinde giderek artan bir azalma görülmektedir. Bu azalmanın belli başlı sebebi işçi dövizlerine tatbik olunan hatalı ve yetersiz kur siyâsetidir.

Döviz darlığının meydana gelişinde üçüncü önemli faktör de, iktisadî kalkınmamız bakımından pek te lüzumlu olmayan malların Türkiye'ye girişine izin verilmesidir.

Sözünü ettiğimiz bu üç âmilden başka döviz sıkıntısının meydana gelişinde, yakın zamanlara kadar, aşırı derecede müsâmaha ile karşılanan dış seyahat harcamaları ile yabancı menşeli kaçak malların yurtiçinde serbestçe satılabilmesi, gibi diğer âmillerin de rolünü küçümsememek gerekir.

ENERJİ meyzuuna gelince, Türkiye'nin bu sahada 2000 yılına kaadr açıklarını kapatamıyacağı hesaplanmaktadır. Kısa vâdede alınacak her türlü pratik tedbirin de mes'eleyi sâdece belirli ölçüde hafifleteceği düşünülebilir. Esâsen mesele bir taraftan elektrik enerjisi istihsalindeki yetersizlikten ve diğer taraftan da yukarıda zikrettiğimiz döviz darlığı sebebiyle ham petrol ithalindeki gecikmelerden ortaya çıkmaktadır.

Yukarıda dört madde halinde sıraladığımız iktisadî mes'elelerimizden sonuncusu Devlet Sektöründeki istikrarsızlıktır. Bu istikrarsızlığı birçok yönlerden açıklamak mümkündür. Önce, iktisadî devlet teşekkülleri mallarının fiyat yönünden piyasa şartlarına intibakta zorluk çektiği görülmektedir. Daha açık bir ifadeyle devletçe istihsal edilen mallara konan bir fiyatın zamanla piyasada câri fiyatlar seviyesinin çok altında kalmasıdır. Bu durum birçok kimsenin karaborsacılık yoluyla kısa zamanda büyük kârlar elde etmesine yaramaktadır.

İkinci olarak, devlet sektöründe çalışanlara toplu sözleşmeler yoluyla ödenen yüksek ücret zamlarının, piyasada fiyatlar umumî seviyesini yükseltici (enflasyonist) bir tesir yapmasıdır.

Üçüncü bir husus ta, yakın zamanlara kadar devletçe daha çok istihlâk malları istihsal eden sanâyilere yatırım yapılmış olmasıdır. Ancak, 1973 yılından itibaren devletin evveliyetle ağır sanâyi sahalarına yatırım yapması gerektiği fikrinin yaygın bir hâl alması, bundan sonrası için ümid verici bir yaklaşım olmaktadır.

Buraya kadar ana hatlarıyla temas ettiğimiz iktisadî mes'elelere yazımızın giriş bölümünde sözünü ettiğimiz yeni hükûmet tarafından ne gibi Çözümler getirilebilir ve bu esnada ne gibi zorluklarla karşılaşılabilir, şimdi bunları, sırayla gözden geçirelim.

1. Hayat pahalılığına karşı deflâsyonist bir siyâset takibetmek. Bu siyâsetin en pratik ve faydalı vasıtası Maliye Bakanlığınca yürütülen vergi kontrollarıdır. Bu kontrollar neticesinde hem tedavüldeki para hacmi azalacak, hem de, bütçenin gelirler hanesi artış kaydedecektir. İkinci bir çâre de, İktisadî Devlet Kuruluşlarının yapacakları toplu sözleşmelerde sendikaların aşırı zam taleplerine kolayca boyun eğmemeleri ve hattâ daha ehemmiyetlisi toplu sözleşme nizamının çalışma barışını tam mânâsiyle tanzim edici bir statüye kavuşturulmasıdır.

2. Döviz sıkıntısını giderme mevzuunda ise:

a) Pamuk, tütün, buğday vs. gibi ziraî mahsul stoklarını en kısa zamanda azaltıcı tedbirlerin alınması ve sanayi mâmulleri içinde ihracata müsâid olanların ihracını kolaylaştırıcı teşvik tedbirlerinin getirilmesi ve nihâyet bundan sonra yapılacak sanayi yatırımlarının ihracata dönük sahalara kaydırılması.

b) Yurt dışında çalışan işçilerimizin yabancı bankalarda birikmiş fonlarını Türkiye'ye transfer edebilmek için her türlü garanti ve kolaylıkların temini.

c) Gereksiz ithalattan kaçınmak, yurtdışına keyfî gidişleri azaltıcı tedbirler almak ve nihâyet takriben 1,5 milyar dolarlık döviz kaybına yol açan kaçakçılığı önleme hususunda ceza kanununa daha ağır müeyyideler koymak.

3. Enerji mevzuunda ise;

a) **Elektrik istihsâlini kısa zamanda arttırıcı tedbirlere başvurmak.** Bunun için de, elektrik sahasına yapılan yatırımları arttırmak, mevcud santrallardaki ârıza ve eksiklikleri gidermek ve nihâyet yurt dışından elektrik ithaline ağırlık vermek.

b) Takriben 16 milyon tona yaklaşan ham petrol talebinin sadece 2,5 milyon tonu yerli istihsal ile karşılandığı ve geri kalan kısmın yurtdışından ithal edildiği şu sırada, bir taraftan petrol arama faaliyetlerine yeniden hız kazandırmak ve diğer taraftan da, ülke içinde lüzumsuz petrol kullanımına karsı ciddî tedbirler almak.

4. Devletçe başlatılmış (bilhassa ağır sanayi ile ilgili) yatırımların aksatılmadan devamını sağlamak. İktisadî devlet kuruluşlarında rasyonelliği ve kârlılık âmilini ön plânda tutmak. Devletçe fiyatları tesbit edilen hususî sektör mamullerine zamanında ve piyasa şartlarına uygun fiyatlar vermek, bununla karaborsacılığın önüne geçmek. Devlet tarafından istihsâline artık lüzum kalmamış malların hususî teşebbüsler tarafından imâline müsaade etmek.

NETİCE

Buraya kadar, Türkiye'nin belli başlı iktisadî mes'elelerinin neler olduğu ve bunların çözümünde hükûmetlerce alınabilecek tedbirler üzerinde durduk.

Şimdi bu meseleler karşısında «Koltuk Cephesi»nin başarılı bir icraâtta bulunmasına kolay kolay imkân bırakmayacak noktalara gelelim.

Bir defa, döviz darlığı sebebiyle 1977 den transfer bekleyen 2,3 milyar dolarlık ithal talebi vardır. 1978 de ortaya çıkacak yeni ithal taleplerine 1977 ninkiler de eklenince ithalâtta daha büyük zorlanmalar olacaktır.

Hükûmetin bugünkü teşekkül tarzı ideolojik maksatlı grevlerin devam etmesine bahâne teşkil edecektir.

Enerji sıkıntısı sebebiyle sınaî faaliyetlerde duraklamalar devam edecektir. Gerek grevler ve gerekse enerji yetmezliği maliyetleri arttıracak ve artan mâliyetle de mâmul fiyatlarını yükseltecektir.

Memur maaşlarıyla ilgili katsayının artması beklenmektedir. Buna ilâve olarak sendikalar da yeni zam taleplerinde bulundukları takdirde hükûmet buna da kolay kolay «hayır» diyemiyecek ve neticede enflasyonist baskıda azalma yerine belki de artma görülecektir.

Hülâsa 1978 yılı bazılarının zannettiği gibi bir **«umut» yılı** olmayacak ve **fert başına 1050 dolarlık gelirle Türkiye Avrupa'nın en fakir ülkesi olma du-**

---

başyazı

Baştarafı 3. Sayfada

vukubulmuş ve ne de, Rusya'da ve Japonya'da olduğu gibi, ilmî ve sınaî iktibaslar üzerinde onlar sâyesinde gelişmiştir. Avrupa medeniyetini ve Türk kültürünü veya, daha geniş olarak, medeniyet tarihini bilen ilim ve fikir adamları pek yetişmediği ve bilhassa devlet idaresine müessir olamadıkları için bu millî ve hayatî dâvâmız **bir türlü anlaşılamamış; hiçbir zaman sağlam ve tabiî inkişaf yo-**lunu bulamamıştır. Cemiyetimizde siyâsetcilerin anlayışlarına ve kifâyetsiz aydınların modaya kapılmalarına göre sathî taklitlerin bir tecrûbe sahası hâline gelmiş veya ideolojik taassuplarının tahribatına hedef olmuştur.

TANZİMATÇILAR Avrupa'nın asıl ilmî ve sınaî terakkilerini alacak yerde Fransa'nın ve Fransız tesirine tâbi bazı devlet ve fikir adamlarının zorlaması ile, daha o zaman. Fransız Medenî kanunu'nun (Code civile) tercüme edilip tatbikine hallkışmak gibi garip bir davranış içinde bulunuyorlardı.

Daha garibi meşhur Auguste Conte da, Fransız ihtilâli gibi, Tanzimâtın da dinî aleyhdarı bir inkılâp olduğunu düşünerek, Reşid Paşa'ya yazdığı sâfiyâne bir mektupta kendi Positiviste mezhebinin Osmanlı İmparatorluğu'nda yayılmasını arzu ediyordu.

Avusturya başvekili meşhur Metternich Tanzimat'ın taklîde saplanmasını tenkîd ederken Âli Paşa'ya Avrupa'yı memnun etmek gibi cemiyeti sarsıcı bir tehlikenin mevcûdiyeti üzerinde duruyor; Türk kalmayı ve asrın terakkilerini sür'atle takip etmeyi tavsiye ediyordu. Zira ona göre Türkler kendi millî nizâmlarına bağlı kaldıkça Avrupa'da saygı göreceklerine dâir görüşünü ileri sürüyordu. XIX. asrın ilk yarılarında mevcud siyasî nizamın en kuvvetli temsilcisi olan prens Metternich Âli Paşa ya bu tavsiyeleri yaparken, şüphesiz, kendi sistemini de müdafaa etmiş oluyordu. Halbuki bazı Fransız siyâset ve fikir adamları onu, Osmanlı İmparatorluğunda kazandıkları nüfûzdan dolayı Fransayı kıskanmakla itham ediyorlardı. Fransız tesir ve taklidine kapılmış Türk siyâset ve fikir adamlarının bir çoğu da Avusturya Başvekili'ni Türkiye'nin ilerlemesini istememekle itham ederlerken sâdece taklîd kafasına ve resmî propogandaya kapılıyorlardı.

(Devamı 14. ncü Sayfamızda)

Yakın tarihimizde

Meçhûl kahramanlar

Trabzon Meb'usu Şehid-i Muazzez ALİ ŞÜKRÜ BEY

«Müddei târih ve vatandır!..»
Ali Şükrü Bey

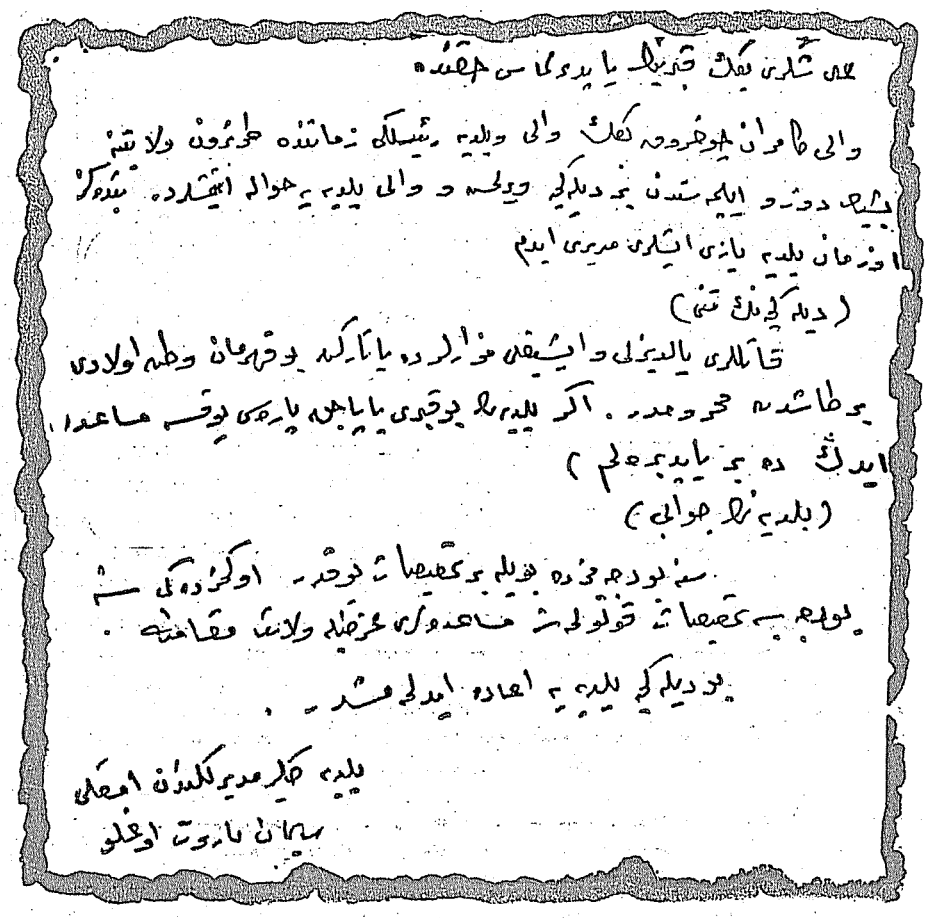

● **Ali Şükrü Bey merhumun Trabzon'un Boztepe'sindeki mezarının yapılması ile alâkalı olarak Trabzon Belediyesi'ne yapılan bir müracaat hakkında Muhterem Süleyman Barutoğlu'nun verdiği mâlûmatı hâvi mektup**

Kadir Mısıroğlu

52

O'nun Ankara'daki mücâdeleleri devam ettiği sırada ben Trabzon'da idim. Birkaç kere Rusya'ya gittim geldim. Kayıkçılık yapıyordum. O zaman burada başka iş yoktu. Babam bana bir kayık aldı. İndim şimdi kayıkçılığa. Denizde Yunan serserileri, karada Pontus eşkiyaları kıyı boyu sağa sola insan ve yük taşıdım. Elimiz tetikte nöbet tutuyorduk. Gidip biraz mısır alıp satıyor ve kârı ile geçiniyorduk. Bir iki sefer yapınca işgâl kumandanlığı yakalıyor seni, sen iki sefer kendine çalıştın, gel biraz da devlete çalış diyor. Araba yok. kağnı yok.

— Şehâdeti vuku bulduğu sırada siz nerede idiniz?

— Ben o zaman Hopa'dan gelmiştim. Hopa'daki İstihkâm Taburuna îâşe getirmiştim. Haberi benden gizlemişler. Bir takım fısıltılar oldu, anlamadım. Fakat Beşikdüzü'ne gidince dediler ki, böyle böyle birşey duyduk biz Trabzon'da. Ali Şükrü Bey'e sûikast yapmışlar. Kimisi de Avrupa'ya kaçtı v.s. derlermiş. Gaybûbeti esnasında muhâliflerinin bir kısmı da Ali Şükrü Bey hakkında böyle bir balon uçurmuşlar. Netice itibariyle işin aslını öğrendik. Nihâyet cenâze bulunmuş. Fundalıkta şurda bur da bunları biliyorsunuz. Bu arada Topal Osman gelmiş de Meclis'in kapısından bakıyormuş. Yenibahçeli Şükrü Bey «Ne var, ulan ne bakıyorsun, ne işin var senin burada» demiş. O da «Ne var, bakmak yasak mı?» diye karşılık vermiş. Yenibahçeli Şükrü yiğit bir adamdı. Hadi git işine, millet galeyanda» diyerek onu kovmuş. «Peki» demiş ve dönmüş gitmiş. O sırada Meclis'e girmek üzere olan Rauf Bey «Ne o Şükrü Bey, Osman Ağa'ya ne diyorsun?» diye sormuş. «Kovdum onu, gelmiş burda bizi dinliyor.» Hararetli celseler var, işte Hüseyin Avni Bey bağırıp çağırıyor filân. «Ama iyi yapmadın,» demiş Rauf Bey. «O M. Kemal Paşa'nın adamıdır.» «E, biz Mustafa Kemal'in adamı değil miyiz. Yalnız Topal Osman mı Onun adamı» diyor. Yenibahçeli Şükrü Bey...

— Ali Şükrü Bey'in cenâzesinin buraya getirilişi nasıl oldu, siz bu merâsimde bulundunuz mu?

— O sırada Meclis alev almış, harâretli bir surette mes'ele üzerine eğilmiş, bu işi Topal Osman'ın yaptığı anlaşılmıştı. Komşusu bir kadın Ali Şükrü Bey'in hadise gecesi «Yapmayın Allah aşkına yapmayın yandım!» diye bağırdığını duymuş. Topal Osman'ın bir yazlık evi vardı, bir de kışlık. Yazlık evi Çankaya'da, kışlık evi Samanpazarı'nda idi. Bu hâdise Topal Osman'ın Samanpazarı'ndaki kışlık evinde cereyan etmiştir. (133) Bağırmaları duyan kadın da, bu evin bitişiğinde oturuyormuş. Çolak Mustafa Kaptan vardı bu Topal Osman'ın adamlarındandı. Bir de bizim akrabadan Kadri Bey vardı. Bu Beş çavuştu. Assubay... ve Çankaya'da vazifeliydi. Topal Osman'ın Ali Şükrü Bey'i öldürmeyi tasarladığını öğrenmiş. Bir mektup yazarak «Ağa seni çağıracak sakın gelme. Gelirsen seni öldürecek!» diye yazıp ona göndermiş. Fakat mektup her nasılsa Topal Osman Ağa'nın adamlarından olan bu Mustafa Kaptan'ın eline geçmiş. Bu yüzden Osman Ağa O'nu da oracıkta öldürmüştür.

Topal Osman bu Çolak Mustafa Kaptan'la Ali Şükrü Bey'i ağırtmış. Bu adam, Ali Şükrü Bey'e gelerek demis ki:

— Şükrü Bey, Ağa seni davet ediyor. Birlikte bir kahve içecek. Buyur gidelim.

Topal Osman o sırada ayağından kurşun çıkarmıştı. Rahatsızdı, evde yatıyordu. Yoksa Ali Şükrü Bey'i ayağına çağıracak selâhiyeti nefsinde göremezdi. O da, hastadır diye, kalktı gitti. Sonra bildiğiniz gibi hâdise olmuş.

— Ali Şükrü Bey ile Topal Osman'ın arasında daha önceden cereyan etmiş bir anlaşmazlık var mıydı? Rauf Orbay hâtıratında Topal Osman'ın Ali Şükrü Bey'e âid olan Tirebolu'daki bazı tarlaları gasbetmiş olmasından dolayı aralarında eski bir husûmet mevcud olduğunu söylüyor. Bu doğru mudur?

— Hayır kat'iyyen böyle birşey yoktur. Topal Osman'ı kandırmışlar. Ali Şükrü Bey İngilizler'i tutuyor, İngiliz siyâsetine taraftardır, demişler. Buna da sebep Ali Şükrü Bey'in iyi İngilizce bilmesi Taymis Gazetesini günü gününe takib etmesidir. Bundan dolayı yakıştırmışlar. Halbuki Ali Şükrü Bey bu gazeteyi takibederek İngilizler'in hakkımızda ne düşündüklerini günü gününe tercüme edip gazetesinde neşrediyor, halkı irşad ediyordu. Bazı kimseler Topal Osman'a Ali Şükrü Bey'in kendisinin aleyhinde konuştuğunu da söyleyip onu tahrik etmişler.

— Peki Topal Osmanla Ali Şükrü Bey arasında Trabzon'un Kâhyası mes'elesinden dolayı bir geçimsizlik yok muydu?

— Hayır. Sâdece Topal Osmanla Kâhya arasında geçmiş şu vak'ayı söyliyebiliriz. Topal Osman Rumları öldürmeden evvel ağızlarından takrir alıp mallarını üzerine geçirirdi. Görele'yi Tirebolu'yu Giresun'u bu sûretle talan ettikten sonra Trabzon'a geldi. Yunanlılardan gânimet alınan bir gemiyle. Taksim parkında Kâhya ile karşı karşıya geldiler. Kâhya kendisine elleri arkasında olduğu halde:

— Osman Ağa ne geziyorsun burda?

— Niye Ağa, yasak mı Trabzon'da gezmek yasak mı?

— Yasak ya!... Biz burada kırıldık mı, sana mı kaldı Trabzon'un asâyişi. Hadi al adamlarını çekil git!.

— Çekiliriz, peki falan...

Demiş ve arkasındaki aba zıpkalı adamlarıyla çekilip gitmiş. Hatta mazot bile alamadan kaçmışlar da Akçaabat'a uğrayıp ikmal yapmışlar. Bunu bana o zman burada Polis müdürü bulunan ve hâdiseye şâhid olan akrabamızdan Müzaffer Bey anlatmıştır. Kâhya Topal Osman'ın Trabzon'a geldiğini duyunca O'nu Trabzon'da halkın burnunu kanatmadan kovabilmek için her tarafı adamlarıyla donatmış. Bu yüzden Ağa kaçmaya mecbur kalmıştır. Hatta o kadar ki, Topal Osman kendisi yetiştirip geldiği gemiye binememiş de, burada konuştuğumuz Kasap İhsan'ın kardeşi İbrahim Bey'in motoruyla gitmiştir. Hatta İhsan'ın bana söylediğine göre bu motoru gasbetmiş, vermemiştir. Kâhya ile arasında geçen hâdise bundan ibârettir. Ali Şükrü Bey'in bunu mes'ele yapmasına imkan yoktur. O'nun meziyetlerinden

(Sayfayı Çevriniz)

Ali Şükrü Bey

biri de memleketinde adam yetiştirmekti. Böyle küçük çekişmelere girmezdi. Meclis'in en genç ve en dirâyetli mebusuydu. Böyle olduğu halde en yaşlılardan daha kafalıydı. 1963 senesinde Milliyet Gazetesinde okuduğuma göre: bir gün M. Kemâl Paşa'ya giderek:

— Sen burada ne oturuyorsun? Başkumandan değil misin? Neden cephede değilsin?. Hadi Ordunun başına!.

Demiş. M. Kemâl Paşa'da hiç kızmamış. Kalkmış cepheye gitmiş de sonrada Ali Şükrü Bey'in bu zaferde büyük bir katkısı olduğunu -ihtimal bu hâdiseyi imâ ederek- bizzat ifâde etmiştir. O zaman dünyanın keşmekeş zamanlarıydı. Meb'uslar gruplara ayrılmışlar, işin içine İttihat Terakkiler girmiş, birşeyler girmiş malûm...

(Devamı Var.)

---

(133) O devri yaşıyanlardan, yakın dostumuz eski kültürün nâdir mümessillerinden biri olan Münevver Ayaşlı Hanımefendi Ali Şükrü Bey'in katlini müteâkip Ankara'ya gittiğinde kendisine Topal Osman'ın Samanpazarı'ndaki bu evini gösterdiklerini ve Ali Şükrü Bey'in burada nasıl katledildiğini — gerçeğe uygun bir sûrette — hikâye ettiklerini ifâde buyurmuşlardır. Bu malûmat, Ali Şükrü Bey Vak'asının o günkü Ankara'da gerçek yüzüyle umûma malolmuş bulunduğunu gösteren câlib-i dikkat bir müşahededir.

13

Osmanlı Delveti'nin İslâmiyet ile olan ittisâl ve ittisâfı hakkında Din-i İslâm'ın bu devlette hükûmet teessüs ettikten sonra, Tanzimat devrine kadar beşyüz seneden fazla bir zaman o hükûmetin sevkinde hâkim-i mutlak kalmasını ve bütün ahd-i tarihîsinde devlet-i müşârünileyhâ'nın İslâmiyetine mukavemet maddesi, Hristiyan Avrupa'yı işgâl edip endişelere düşürmesine ve nihâyet Avrupa devletlerinin şiddet ve mukavemet izharında bir fâide bulamayınca bervech-i mezkûr hîle yoluna sapmış olmalarına dâir Fransız müverrihinin menkul sözlerinde, rahmetli Delvet-i Osmaniye'ye âid büyük bir hisse-i mefharet ve bu devletin en kuvvetli olduğu devrelerde bile İslâmiyet'in kendisinden bir fâide görmediğini iddiâ eden Abdullah Annan'a da yüzünü yerlere geçirecek bir nâsîb-i hacâlet vardır. Yüksek pâyesine ve İslâm ile Ruh ve cisim birleşikliği hâlindeki ittisaline bütün dünyanın şahâdet ettikleri bir devletle, nasıl olur da İslâmiyet kuvvet bulmaz?!

Evet filhakika Fransız müellifi, bugünkü Türk Devletini eski müslümanlardan tevârüs eden yeni Türkler'in kavli veçhile, devletin inkirâzına mütemâdî Hristiyan Avrupa devletlerinin kin ve adâvetini başlıca esvabtan biri olarak gösterip, Devlet-i Osmâniye'nin İslâm ile o derece ittisafını takip sadedinde ifâ-yı şahâdet etmekte ise de, bence arz üzerindeki hakimiyetini zâlimâne tegallüplere medyun Hristiyan devletlerin hevâ ve hevesine Osmanlıların tebaiyet göstermemesinden mütevellid böyle bir ta'yibin ne ehemmiyeti olabilir? Her hükûmetin hakim olduğu milletin tabiat-ı asliyesine muvâfık kanunları ihtiyar ve intihap etmesi hakkıdır. Asıl matlup olan, hükûmetin nâs ile muâmelesinde icab-ı adâlete müraât göstermesidir. Şeriat-ı İslâmiye kanunları ile icrâ-yı adâlet eden Devlet-i Osmaniye'nin, cins ve dini ne olursa olsun, hududları dâhilinde sâkin hiçbir ferde zâlimâne muâmelede bulunmadığına şüphe yoktur.

millî sanâyide
UĞURGÜL

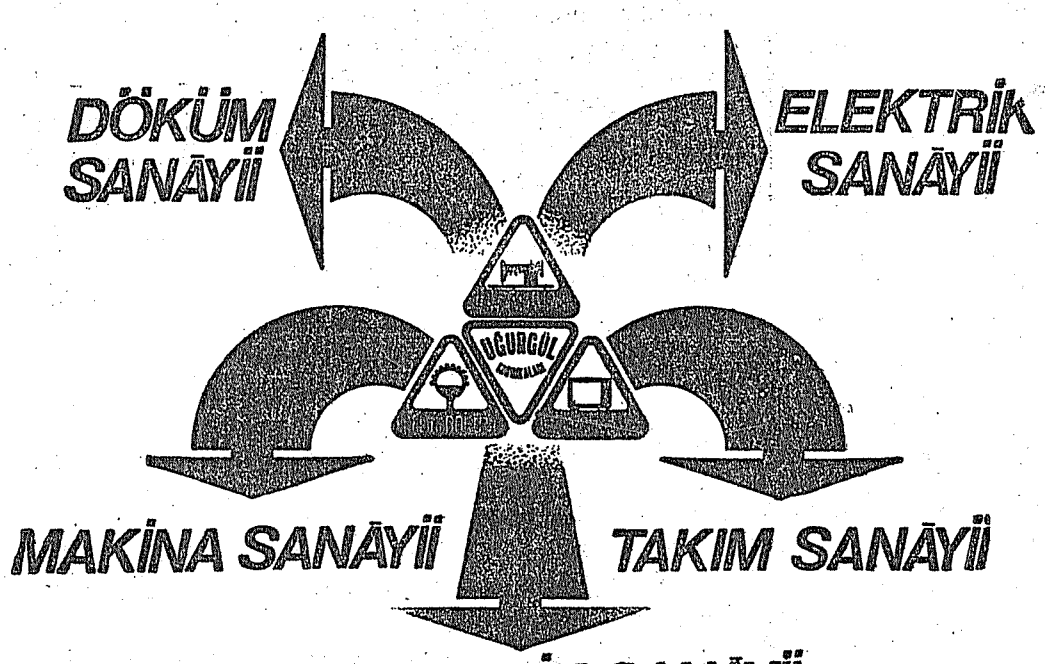

sanayide uğurgül lider

FABRİKALAR

1 — Validesuyu Cad. No. 1/1
KÜÇÜKKÖY — İSTANBUL
Tel. : 23 31 16 — 23 30 11

2 — Cennet Mah. Hürriyet Cad.
No. 27/A KÜÇÜKÇEKMECE — İSTANBUL
Tel. : 73 08 31

MERKEZ

Muradiye Cad. No. 49/1
Saf Han SİRKECİ — İSTANBUL
Tel. : 26 71 50 — 26 71 51
Telex : SARP 22901

İST. TEŞHİR ve BAKIM SERVİSİ

İ.M.Ç. A Blok No. 2539
Tel. : 26 26 58 UNKAPANI

ANKARA SATIŞ BÜROSU
Anafartalar Cad. Adliye Karşısı
Sakarya Apt. Kat: 3 No. 50
Tel. : 10 77 38 ANKARA

İZMİR SATIŞ BÜROSU
Fevzipaşa Bulvarı Çankaya Cad.
Yılmaz Han Kat 5
Tel. : 13 74 30 İZMİR

ADANA SATIŞ BÜROSU
Ziyapaşa Bulvarı No: 65 Taştepe
Ap. Asma Kat Tel : 22 225 ADANA

İHSAN
Pardesüler
Döşemelik ve Perdelik
Kadife
Sağlamlıkta güzellikte ihsan

Toptan perakende
İ.M.Ç. 5 Blok Nu: 5302
Unkapanı İSTANBUL
Tel 26 75 89 22 12 32

EDEBİYATI OLMAYAN MİLLET, DİLSİZ İNSAN GİBİDİR.

KEMAL

BİR MİLLETE YAPILACAK EN BÜYÜK ZULÜM ONUN LİSÂNI İLE OYNAMAKDIR.

GÖTE

Sebil

DİL ve EDEBİYAT

gelecek nesillere

zulm-ü zâlimden ihtirâzım yok.
dilde sevdây-ı-imtiyâzım yok.

haksızın durmadım yanında bile;
hak'ka bir kerre i'tirâzım yok.

söyledim: söylemek eğer hak'sa;
hak hilâfında harf-i-lâfzım yok.

gizli maksatla söylemem bir söz;
vecd-i-vicdânım; âl-ü râzım yok.

hak için olsa hak demem, hattâ;
cebre, kur'ân ile, cevâzım yok.

hak sevenlerleyim kıyâmete dek;
azamet, kibr, kin'ü gayzım yok.

oldum ümmet resûle; kul, hak'kal.
başka bir yerde bir melâzım yok.

hak için can verir de can alırım:
kula, allâh için niyâzım yok.

mest-i-ahd-i-elestim; ey şemsî!
hamdulillah ki ahde nakzım yok

FUAD ŞEMSİ İNAN

Çalar saat

Dikkat! diye söylenmede her lâhza şu saat:
Elbette yeter âkılî ikaza bu âlet.

Göstermededir parmağı bir noktayı güyâ
«Son darbe yakındır!» diye etmekte işâret!

Baktım ki şu mihnetli ömür yetmişe yetmiş!
İsraf edilen ömre çekilmez mi nedâmet?

Lâkin yine beyhûde emel râbıtasından
Hâlâ bu gönül etmedi bir türlü ferâgat!

Hatta daha böyle devam etsede yıllar:
Birgün bulacak müddeti elbette nihâyet.

Dönmez geri mâziye dalan neş'eli günler,
Gittikçe kalınlaşmada ufkumda kesâfet.

Yetmiş sene zarfında acep varmıki bir gün?
Etmiş olasın Hâlika şartınca ibâdet.

Olsun, dilerim çekdiğimiz burdaki mihnet:
Ukbada ki âlâm-ı ukubata kefâret..

Mahşer günü imdada yetiş tut elimizden:
Ey sevgili Peygamberimiz eyle şefaat..!

NÂMIK NECİB ONUR

TÜRKÇE'YE SUİKASD İSLÂMA SUİKASDİN BİR CÜZ'ÜDÜR..

GÜZEL Türkçemize İslâm irfanının kazandırdığı derin mânâlı ve âhengli kelimeleri boykot etmekte ve onların yerlerine alelâcele uydurulmuş birtakım nevzuhur kelimeleri ikame eylemeye çalışmakta, ana istikameti İslâm'a karşı olanlar yerden göğe kadar haklıdırlar. Onlar için bu bir ideolojik mücâdeledir. Bizim yadırgadığımız İslâm'ı dâvâ ettikleri veya eder göründükleri halde, bu cereyana kapılanların hal-i pürmelâlidir.

Bunların gerek selîka ve gerekse lâfız hatalarına, yazılarından parçalar alarak işâret etmeye başlamadan evvel, birkaç haftadan beri mes'elenin izah etmeye çalıştığımız temel esaslarından bir diğerine daha temas etmek istiyoruz:

Lisanda iradî olarak takip edilen bir prensip yerine, bir kelimeyi sırf bir müddetten beri duymakta bulunma keyfiyetine istinaden tervic etmek de yanlıştır. Bu gerçek inanç ve düşüncelerimize aykırı her fiil için —hiç şüphesiz— ileri sürülebilir. Cinâyetler soygunlar ve kaba tedhiş hareketleri gibi. Bunların fazlaca mesmuumuz olması, belki bir kanıksamaya ve umursamamazlığa sebep olabilir, ama tecvize asla!. Hele aynı fiillere iştirak düşünülemez bile... İşte lisan mes'elesinde de durum aynıdır. Yanlış, asâletsiz ve bir İslâmî menşeli mukabilini nisyana mahkûm etmek kasdıyla uydurulmuş bulunan her kelimeyi cinâyet, hırsızlık ve buna benzer ahlâkî redâet ifâde eden fiiller gibi görmeye ve onlara rûhen adapte olmamaya mecburuz.

Esâsen hiss-i selîm sahibi herkes, bu giib kelimeleri ilk duyduğunda yadırgamakta, hattâ bunlarla alay etmektedir. Ancak aradan bir müddet geçtikten sonra, farkına varmadan bu, az evvel alay ettiği kelimeleri kullananlara birçok kereler şâhid olmuşuzdur. Bakın şimdi size bunu tecrübî olarak gösterelim: Elimizde **«Türk Dili»** isimli derginin Ocak 1978 tarihli 316. sayısı vardır. Bunun son kısımlarında **«Batı kaynaklı sözcüklere karşılıklar»** başlığı altında yeni uydurulmuş bir alay kelime vardır. Bunları dergideki uzun uzun izahlardan kat'annazar kaydedeceğiz. Eminiz okurken güleceksiniz. Ama çok az bir müddet sonra da bunlardan bazılarını, İslâmcı olduğunu iddia edenlerin kullandıklarına şahid olacağınız muhakkaktır. İşte biz bu prensipsizliğe ve irâdesizliğe tahammül edemiyoruz.

Adı geçen dergide bu kelimelerin Prof. Dr. Cemal Mıhçıoğlu, Doç. Dr. Semih Tezcan, Tahsin Saraç ve Agop Dilâçar'dan teşekkül eden bir **«Yarkurulca»** (her ne demekse) hazırlandığı belirtilmektedir. Burada yer alan kelimeler şunlardır:

adres: bulunak.
alârm: tetikdur
anekdot: gülencek
dedektif: izlemci
espri: bulucuklu
fraksiyon: bölüngü
ideoloji: düşüngü
ideolojik: düşüngüsel
kampus: yerleşke
kanalizasyon: arkdüzen, pislik arkı
kombina: tümleşke
lâmba: ışıtacı

Evet lütfen gülmeyin. Meğer lisan mes'elesinde henüz sâlim bir prensipe bağlanamamış iseniz, yarın bu kelimeleri sizin de kullanmak ihtimaliniz vardır.

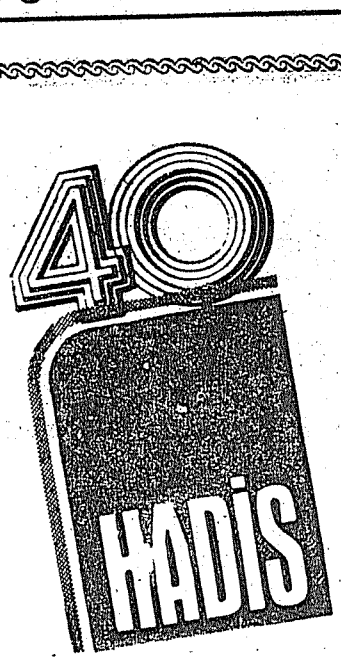

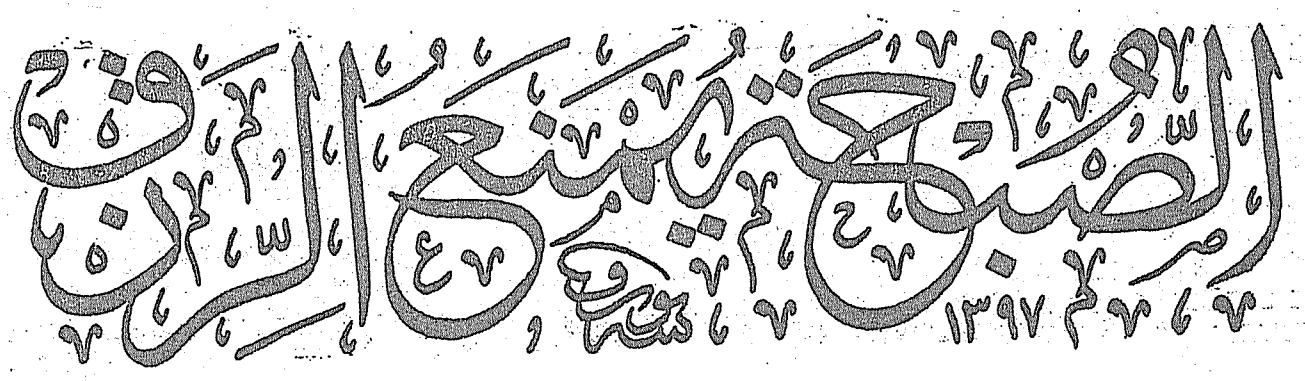

— 23 —

Hadîsi Şerif:

»ESSUBHATÜ YEMNEURRIZKA.»

Meâl-i Âlisi:

(SABAH UYKUSU RIZKI AZALTIR.)

Alfabe değişikliğinde dış Türklerin rolü

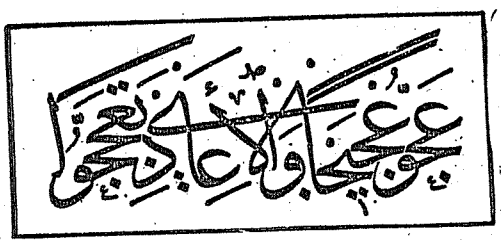

İslâm yazısına dair

— 14 —

CÜNEYD EMİROĞLU

HARFLERİMİZİN MÜDÂFAASI
(1926 Bakü Türkiyat Kongresinde Kazan Murahhası Alimcan Şeref Bey Tarafından Okunan Rapor)

— 11 —

Okuma yazmayı öğrenmek mes'elesine gelince bugün Türk boyları arasında okur yazarların adedî nisbeti yüksek değildir. Bu nispet, yüzde beş ile yüzde yirmibeş arasındadır. Aynı harfleri kullanan bu Türk boyları arasındaki bu cihetten şu fark da gösteriyor ki, okur yazar olup olmamak yalnız alfabeden ileri gelmiyor. Alfabe değiştirilirse, ya evvelki okur yazarların hepsini yeniden okutacağız, eski kitaplarımızı yeni harflerle yeniden harflerle yeniden tab edeceğiz yahut birkaç nesil için yayın ve öğretim işlerinde her iki alfabeyi de müsavî bir sûrette kullanmaya mecbur kalacağız. Bunlara Rusça'yı öğrenme mecbûriyetini de ilâve edersek, çocuklarımızın dimağlarının üç türlü alfabenin muhtelif harfleri ve kelime hiyeroğlifleriyle lebâleb dolocağını tahmin etmekte güçlük çekmezsiniz zannındayım. Bu yoldaki iktisâdî müşkilât da caba. Bugün aramızda sayısız okuma yazma bilmiyenler vardır. Bunlar kâfi değilmiş gibi, bir de okur yazarları yeniden okutma yolunu mu tutacağız?

Hangi harflerin daha çabuk öğrenildiğini göstermek için okuma yazma öğretiminde kullanılan başlıca iki usûlü ele alalım: Sesli harf usûlü ve kelime usûlü:

Sesli harf usûlünde her harfin hâiz olduğu şekillerin miktarı mühim rol oynar. Lâtin sisteminde her harfin dört şekli vardır. Bunların iki türlüsü el yazısı iki türlüsü de matbaa harfleridir (Bu harflerin büyük harf küçük harf farklarından doğduğunu söylemeye hâcet yoktur. İslâm harflerinde lâtin sisteminde olduğu gibi büyük harf küçük harf tefriki yoktur. Müellif bu hususu belirtmek istiyor.—Nâşir) Yukarda kaydettiğimiz gibi islâh edilmemiş bir durumda olan İslâm harflerinden üç tanesinin ikişer, kalanlarının da dörder şekli. lâtin harflerinden her birinin ise dörder şekli mevcuttur. İslâm harflerinin bu dört şeklinin de biribirine pek benzer bir durumda olduğu malûmdur. Lâtin harflerinin ise biribirlerine tamamen aykırı bir yapıya mâlik bulundukları gözönündedir. Meselâ « A » harfinin matbaada kullanılan büyük ve küçük şekilleri ile, el yazısında kullanılan büyük ve küçük şekilleri birbirlerine hemen hemen hiç benzemezler.

Kelime usûlü ise okuma hâdisesine istinad eder Okuma hâdisesi cihetinden İslâm harflerinin çok daha elverişli bir durumda olduğunu yukarıda izah etmiştik. (1) İslâm harflerinin belli parçalar hâlinde bitişik sûrette yazılmaları, kelime sûretiyle okuma öğrenme usûlünde pek ziyâde kolaylıklar sağlar Bu demektir ki, daha çabuk okumak hususunda İslâm harflerinden çok daha elverişlidir Esâsen her iki harfle okur yazar olanlar bu durumu nefislerinde de mukayese edebilirler.

---

1. — Evvelce izah edildiği üzere İslâm harfleriyle okuma yazmanın daha kolay olması modern pedegojide artık münakaşasız bir sûrette kabûl edilmiş bulunan «Gençdal Nazariyesi» ne uygunluğundandır. Bu nazariyeye göre zihin, kelimelerin —tâbir câizse— bir nevî fotoğraflarını çekerek muhafaza eder. Yani kelimeler harf harf değil, bir bütün halinde idrak edilirler. Lâtin harfleri ise bilhassa matbû' kitaplarda tek tek harfler hâlinde yazıldığından, hecelemeye ve binnetice yavaş okumaya sebep olurlar.

BAŞYAZI

(Baştarafı 10. Sayfamızda)

Garbı sathî taklîdden başka sağlam bir fikir ve görüşe sâhip bulunmayan Türk inkılâpçıları bu kolay ve basit Fransız telkînine bağlı kaldılar.

Fakat bu teklid cereyanı hiçbir sağlam ilim ve fikir adamı yetiştirememiş; sâdece icrâcılara ve resmî modaya uygun basit kalemlerin propaganda havası yeni nesillerin dimağlarını doldurmuş; üniversiteler de bu ilmî ve millî ihtiyaca ciddi eserlerle cevap vermek kudretini gösterememişlerdir. Millî kültür kaynaklarının kısırlaştırılması gittikçe seviyeyi de düşürmüş ve artık ideolojik safsatalar ortalığı işgal etmiştir. Bu kadar hukuk fakültesi çalıştığı halde Türk ve İslâm hukuk tarihlerini okutan bir âlimin bulunmaması ilim ve fikir kısırlığının ne halde bulunduğunu ve durumun hazin olduğunu meydana koymağa kâfidir Böylece bir asır zarfında Cevdet Paşa gibi bir hukukcunun yetişmemiş olmasını hiç hatırdan çıkaramayız.

Filhakîka bütün felâketleri Avrupa medeniyetine girememekle ve eski inkılâplarda çekingen davranmakla izah etmek isteyen Cumhuriyet inkılâpçıları mutlak sûrette ve sür'atle Asrupalılasmak görüşüne sâhip olarak şiddetli hamlelere girişince Türk kültürü ve mefkûresi millî ve İslâmî kaynaklardan mahrum bırakıldı. Bu anlayış, ister - istemez, millî ve mânevî değerlerin tasfiyesine, ahlâk ve mefkûrenin sarsılmasına tarih suûru ve millî şahsiyetin zayıflamasına sebep olarak Türkiye'yi ağır buhranlara hazırlamış oldu. Milletimiz Japonya ve Rusya gibi Avrupa'nın ilim, sanat ve metodlarını alıp kendi kültür kaynakları ile birlikte maddî - mânevî yükseliş yolunu bırakarak taklidlere karşılaştı; taklid bütün cemiyeti saran ve zorlayan bir cereyan haline geldi. Bu durumda millî kültür kaynaklarının kurumaşı ve fikir hayatının gittikce kısırlaşması mukadder idi. Zirâ medeniyet tarihinde böyle bir misâle veya iradî kültür istihalesine rastlanmamıştı. Bugün ,ahlâkî, mefkûrevî, içtimaî ve siyasî buhranlar bu sebeple aşırı zorlamalarla, meydana gelmiş ve bu sûretle yalnız medeniyet dâvâmız değil millî birlik ve bekamız bile tehlikelerle karşılaşmıştır

Alman Şarkiyât âlimi C. Brockelmann Türklerin şerefli mâzi ve kültürlerini tasfiyeye uğraşmaları sebebini bir türlü anlayamadığını söylüyordu. İngiliz tarih felsefecisi A. Toynbee, maddenin sukutuna kapılan beşeriyeti kurtarmak ve medeniyeti diriltmek maksadıyle, insanlığı yükselten binlerce yıllık tarihî ve manevî değerlere eski kudretini vermek, madde rûh muvâzenesini bulmak fikrini müdafaa ediyor; bu büyük gaye için İslâm Dünyasına ve İslâm medeniyetine de müracaat lüzumunu duyuyor

Türklerin Avrupa ile kültürel münâsebetleri ve siyasî iş birliği yapmaları ne kadar normal ise Avrupalı olabilmek hevesi ile sathî ve garip taklidlere saplanmaları da o derece gülünç ve tehlikeli olmuştur. Gerçekten tarihinde üstünlük duygusu ve vekarı ile meşhûr olan bir milletin aydınları bu basit taklîdin kurbanı olarak kendi kültür, ahlâk ve mefkûrelerini sarsıtıktan sonra fikir kısırlığına düşmüşler; yaratıcı kabiliyetlerini ve şahsiyetlerini kaybederek millî varlığı da tahribe koyulup zararlı olmağa başlamışlardır. Türklerin bu türlü bir Avrupalılaşma hevesleri bazan da Avrupa'da hayret ve istihzalarla karşılanmış; bilhassa Avrupa Konseyine ve Müşterek Pazar'ına girme teşebbüsleri bu gibi istihzalara fırsat vermiştir Nitekim birkaç yıl önce The Economist dergisi Türklerin Müşterek Pazar mevzuunda sarih bir bilgileri olmadığını söyler ve bir Türk iktisatcısına bu girişin sebebini sorar. Mes'ul iktisadcı: «Biz yüzyıldan beri Avrupalılaşmaya çalışıyoruz. Bu kâfi bir sebeptir.» cevabını verir. Bu cevabın «dikkatle şayan olduğunu kaydettikten sonra Türklerin Avrupa'nın birleştirilmesinde «Hollandalılara ve Almanlara galip» geleceklerini. Avrupa Konseyinin de «en hareketli destekleyicileri arasında» bulunduklarını belirten zarif istihzasını yapar ve «Türkler Orta Asya'dan ayrıldıktan beri hep Garb'a yönelmislerdir Müsterek Pazar'da mânevî sığınaklarını bulacaklardır» cümlesi ile sözünü bitirir. Böylece o Batı diye diye batma hevesinde olduğumuzu acı bir istihza ve merhametle meydana kor. Gerçekten bütün mânevî tahripler yapıldıktan sonra. Türklerin Müşterek Pazar sâyesinde **«fenâ fi'l - Garb»** olması tamamlanacak ve artık Türkiye de Batı diye Avrupa içinde erivecek, Allah korusun tarihe. intikal edecektir. Bu, Türklere tatbik edilen mânevî tahrip siyâsetinin gayesi ve Türk aydınlarının da intihar merhalesidir.

Taklid yolu ile Garb'a yaklaşmamız karşısında, kültür ve medeniyet bakımından, zararlı harekette bulunduğumuzu belirten Avrupalı samîmî ve istihzacı tenkîdler yanında sâdece propoganda mahiyetinde siyasî medhiyeler de çoktur Bu münasebetle Türkiye'de, İslâmiyetle birlikte millî kültür ve mefkûremizin sarsılmasında başlıca rol ve tertiplerin yine Garb'a aid olduğunu hatırlamalıyız. Bununla beraber Türkiye'nin kaderi üzerinde asıl mes'uliyetin Türk devlet ve fikir adamların veya bunların anlayış ve ideal kabiliyetlerine âid bulunduğu şüphesizdir.

Avrupa postası Avrupa postası Avrupa postası

TEKRAR EDİYORUZ!.

Birkaç haftadan beri SEBİL'imizin Avrupa'daki muâmelelerini yürütmek üzere kurulan SEBİL AVRUPA BÜROSU'*ndan gereği kadar bahsetmiş bulunmaktayız. Vatancüdâ kardeşlerimizin her türlü muâmeleleri için bu büroya mürâcaatlarını defaatle yazmış bulunmamıza ve havâlelerini bize değil Frankfurttaki postaçeki hesabına gönderilmesini belirtmiş olmamıza rağmen, halâ bazı kardeşlerimiz İstanbul'a çeşitli yollardan abone bedeli göndermekte ve abonelikleri, ile alâkalı mürâcaatlarda bulunmaktadırlar. Bu bakımdan yurt dışındaki kardeşlerimizin Sebil ile ilgili işlerinde takibedecekleri usûle dâir verdiğimiz malûmatı bir kere daha tekrar etmek istiyoruz:*

Avrupa büromuzun başkanı SEYFİ ŞENOĞLU *adına tesis edilen yeni postaçeki aşağıya çıkarılmıştır. Bundan böyle her türlü havâle Frankfurt'daki bu numaraya yapılmalıdır. Zira Hasan Damar üzerine olan eski postaçeki iptal edilmiştir.*

SEYFİ ŞENOĞLU
Postscheckkonto Nr: 116655-600
6000 Frankfurt a.M.

Avrupa Büromuzun adresini ile bir kere daha yazıyoruz:

SEBİL AVRUPA BÜROSU

SEYFİ ŞENOĞLU
Liebig weg 5
6236 Eschborn/Ts.
Telefon: 0 61 96 / 4 54 47

Abone olmak, abone kaydından silinmek veya gazetemize herhangi bir sûrette müracaat etmek istcyen yurt dışındaki kardeşlerimizin evveliyetle adresi yukarıya yazılmış olan Avrupa Büromuza müracaatlarını rica ederiz.

Basılmakta olan posta çeki havâle kâğıtları elimize ulaştığı anda, yurt dışındaki abonelerimizin gazeteleri içine onlardan birer tane koyacağız. Ancak, Posta Çeki hesâbı Almanya'da olduğu için bunlar sırf Almanya'da geçerlidirler. Diğer ülkelerdeki kardeşlerimiz, bu çekteki numarayı kendi postanelerinden alacakları posta çeki havâle kâğıtlarına aynen geçirerek havâle çıkarabilirler. Bu takdirde ne miktar para göndermeleri lâzım geldiğini her ülke için ayrı ayrı ilân ediyoruz.

Gazetemizin yıllık abone bedeli:

60 Doyçemark (DM.)
400 Avusturya Şilingi (OSCH)
800 Belçika Frangı (BRF)
60 Hollanda Florini (HELF)
60 İsviçre Frangı (SFR)
120 Fransa Frangı (FF)

(Altı aylık abone bedeli için herbirinin yarısı'.

Bâzı kardeşlerimiz de, ne zaman abone olduklarını bilememektedirler. Bunu belli etmek için bir-iki hafta sonra sırf Almanya'ya mahsus bir ilâve çıkaracağız. Bunda her kardeşin abonesinin hangi sayıdan başladığını gösterir bir liste bulunacaktır. Vaki olabilecek yanlışlıklar için yine «Avrupa Büromuz»a müracaat edilmesini ricâ ederiz.

Yine bâzı kardeşlerimiz de, bizdeki adreslerinde mevcut olmadıklarından gönderdiğimiz gazeteler başkalarının eline geçmektedir. Bu gibi durumlar için de bâzı düşüncelerimiz mevcuttur ki, onları da ileride izah edeceğiz.

Vatancüdâ kardeşlerimizin Türkiye'de iman dâvasının yürüyüşüyle alâkalı olarak tenvir edilmelerine yegâne vâsıta olan SEBİL hepimizindir. O'nu kuvvetlendirmek üzere mûhitinde abone toplamak isteyenlerin, Avrupa büromuzdan makbuz taleb etmelerini rica eder, bilvesile selâm sevgi ve teşekkürlerimizi sunarız.

Sebil

Ak Yıldız MENSUCAT
KİLİM ve BATTANİYELERİ
AHMET AKYILDIZ
MAĞAZA : Çakmakçılar, Tarakçılar Cad.
Büyük Ticaret Han No. 7 İSTANBUL
☎ : 26 55 26

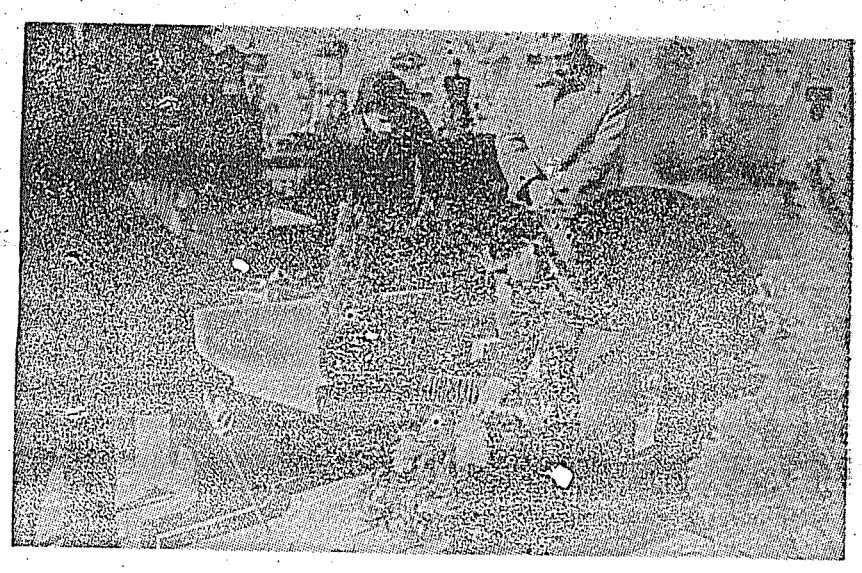

◎ Başyazarımız Kadir Mısıroğlu'nun Almanya seyâhatinden bir nebze bahsetmiştik. Yukarıdaki resimde, kendisini Güney Fransa'da küçük bir kasaba olan Bognols s/Seze de medfûn bulunan Sultan Abdülaziz Han torunlarından Şehzâde Mahmud Şevket Efendi'nin kabri başında görüyorsunuz. Yanındaki, merhûmun «babamın hayattayken kabûl edilmediği bir ülkeye dönmem» diyerek bu şehirde ikâmet eden kızı Nermin Eultan Efendi'dir.

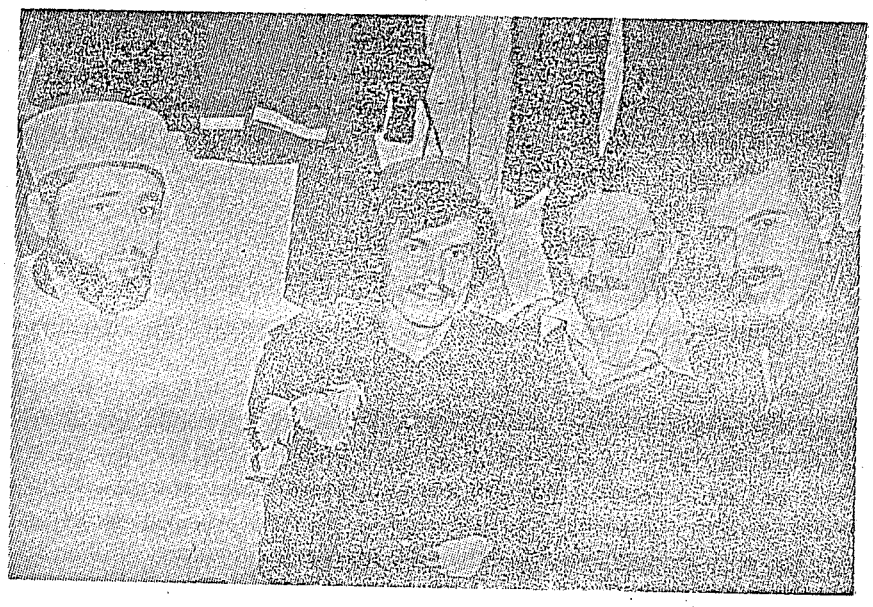

Cezâevinde müslüman olan Alman

Bir trafik kazasından dolayı iki aydan beri Gebze Cezaevi'nde mevkuf olarak yatmakta olan Batı Almanya vatandaşı *Edward Helt* sünnet olmuş ve bilâhare de müslümanlığı kabûl etmiştir.

Aynı cezâevinde, Ceza Kanunu'nun 163. maddesini matbuat yoluyla ihlâl ederek «*İslâm devleti kurulmasını istemek*» suçunu işlediklerinden dolayı mahkûm olarak yatmakta olan, SEBİL'imizin yalın kılıç yazarlarından «*Selâhaddin Eş* kardeşimizle *İlhan Ezik* başta olmak üzere, diğer mahpusların da samimî davranış ve mâkûl izahları sonunda sünnet olmaya karar veren makina mühendisi Edward Helt'in bu arzusu, gazeteci arkadaşlarımızı ziyârete gelen kalabalık bir ziyaretçi grupunun da hazır bulunmasıyla ve cezaevi şartları içinde yapılan bir sünnet merâsimi ile yerine getirilmiştir.

Hidâyete vesile olması temennisi ile tekbir ve tehlil sedâları arasında icra olunan bu merâsimden sonra Edward Helt kendisine daha önce yapılan izahları tamamen benimsediğini ve müslüman olmak istediğini açıklamış ve hazır bulunanların sevinç gözyaşları arasında «*Kelime-i Şehâdet*» getirmiştir. Müslümanlığı kabûl ettikten sonra Edib Mutlu adını alan mühtedî Alman'ın ziyâretçilere ve etrafındakilere kendisini «*Elhamdülillah müslümanım*» diye takdim edişi ve mukabilinde gördüğü sıcak kardeşlik alâkası hazır bulunanları heyecana gark eden bir manzara teşkil etmiştir.

Yukardaki fotoğraf soldan sağa Sefer Ahmedoğlu hoca, Edib Mutlu Helt, *Selâhaddin Eş* ve İstanbul Akıncılar Reisi Yakub Kaldırım'ı bir arada göstermektedir.

KOMÜNİST VE ŞERİATÇI PARTİLERE CEVAZ MI?

ADESE
MEHMED SAFFET

BELLİ bir çevrenin nabzı gibi addettiğimiz Metin Toker geçen pazar günkü yazısında (Hürriyet, 22 Ocak 1978) Ceza Kanunu'muzun 141, 142. ve mâhud 163. maddeleri üzerinde cesur görünen (!) bir yazı yazarak yine inciler döktürmüştür. Hazretin ötedenberi sırf kendi şahsî görüşlerine tercüman olmayıp, belli bir çevrenin sözcüsü durumunda bulunduğunu bilenler, bu yazının müşevvikleri üzerinde uzun uzun düşünmüşlerdir sanırız. İhtimâl kimisi bunu Çankaya'ya kimisi «zinde kuvvetler»e ve kimisi de Ecevit'e kadar tefsir edeceklerdir. Bizce bunların hepsinin de doğru olmak ihtimali vardır. Yalnız ehemmiyetli olan şudur ki, Metin Toker kendine göre bir ön hazırlık içindedir Bu ön hazırlık her halde yeni Ecevit hükûmetinin de endişesi ile hükûmet proğramına koymadığı 141, 142 ve 163 üzerindeki emellerine zemin ihdas etmek istikametindedir.

Zira milli damad olarak bilinen Metin Toker adı geçen yazısında resmen komünist partisinin de şeriatçı bir partinin de kurulmasını istemekte ve bunda bir beis görmediğini bildirmektedir Hazret divor ki:

«Bütün Avrupa'da bugün komünist partisi olmayan tek ülke Türkiye'dir. Kıt'anın yarısına egemen (hâkim) olan tekilci demokrasilerde sâdece komünist parti vardır. Bazan etiketi değişiktir ama, esasında komünist partisidir. Öteki yarısını egemen çoğulcu demokrasilerde ise bütün siyasî görüşler gibi komünizm de siyasal (siyasî) parti halinde örgütlenmek (teşkilâtlanmak) hakkına sahiptir. Nitekim Yunanistan, Portekiz, İspanya gibi dikta rejimlerinden açık sisteme geçen devletlerde derhâl komünist partilerin kurulmalarına izin verilmistir.

Komünist parti bir demokratik parlementer rejimin şartı mıdır?

Türkiye'de hiç komünist olmadığı iddia edilebilir mi?

Türkiye'de şeriatçı da vardır, fakat onlar da tıpkı komünistler gibi partilerini gerçek adıyla çağıramamaktadırlar. Birileri levhalarına «Selâmet» ve benzeri kelimeler eklemektedirler. Ötekiler «İşçi»yi «Sosyalist» i, «Devrim» i kullanmaktadırlar.

Durumu Türkiye'de normalleştirmek zamanı gelmiştir.»

Neyimiş bu normalleştirmek?!.. Ceza Kanunu'ndaki 141, 141 ve 163. maddeleri kaldırarak resmen komünist ve şeriatçı olan partilerin kurulmalarına müsaade etmek Metin Toker «değerli» dostlar, görelim bakalım kuvvetleri neymiş» demektedir. Ona göre Ecevit de bu görüşten yana olduğunu resmen ortaya koymuş, fakat bunu hükûmet proğramına rey endişeleri ile koymamış. Bunu bir eksiklik sayan istakil bir milletvekiline karşı Ecevit proğram müzâkerelerinde **«maddelerin ayrıntılarına inilmediğini ancak kül olarak inanç ve düşünce hürriyeti prensipinin benimsendiğini»** belirtmiş imiş.

Metin Toker:

«Bir fırsat kendiliğinden Ecevit'in ve CHP'nin bir geniş görüşlülük göstermesi için doğmuştur. Türkiye koca bir ülkenin başını kuma gömmüş tek ülkesi olma durumundan kurtarılmalıdır. Komünizm ve şeriatçılık tehlikeli midir değil midir konusu (mevzuu) değildir bu.

Tehlike suyun üstünde, gözler önünde mi bulunsun, suyun altında mı kalsın sorunu (meselesi) dur.» demektedir.

Ancak Metin Toker burada sırf kâğıt üzerinde kalmış bulunan 141 ve 142 ile 163. maddeyi bir ve mütekabil görmekte ve göstermektedir ki, asıl yanlış olan budur.

Bir kere 141 142 tatbikatta işlememektedir. 163. madde ise dâimâ teşdîden tatbik olunmaktadır. Ayrıca 163 ile zorlanan ve daracık bir çerçeveye sokulmak istenen bu vatanın varlık sebebi olan İslâm'dır. Bu madde İslâmî telkin ve propagandayı «lâiklik» gibi vuzuhsuz bir kelimenin zehirli silâhiyle âdeta gayrı mümkün hâle sokmuştu. Demokrasi —ne ölçüde olursa olsun— halkın hissiyatına hürmet ve tâbi' olmak demekse, 163'ün demokrasi ile bağdaşan bir yanı var mıdır?

141, 142 ise kökü dışarıda bir beynelmilel ideolojiye karşıdır. Onu benimsiyenler zoraki bir telkinin mahsulü olan bir avuç hâin veya gâfil yarı münevverden başkası değildir. Böyle olduğu halde Ecevit hükûmetinin 141 ve 142.yi büsbütün rafa kaldırmak istediği anlaşılmaktadır. Ancak munsif görünmek için bunların yanına bir de 163 eklenmektedir. Bununla beraber biz yine de râzıyız. Ama işin içinde bir oyun olmasın? Yani asgarî komünistler kadar müslümanlara da dâvâlarını ifâde etmek hürriyetinin fiilî imkânları verilsin! Yoksa tatbikat yine tek taraflı olacak ve 163 fiilî olarak devam edecekse bu madrabazlığı bütün dünyaya karşı daha fazla sürdürmeye kimsenin gücü yetmiyecektir!

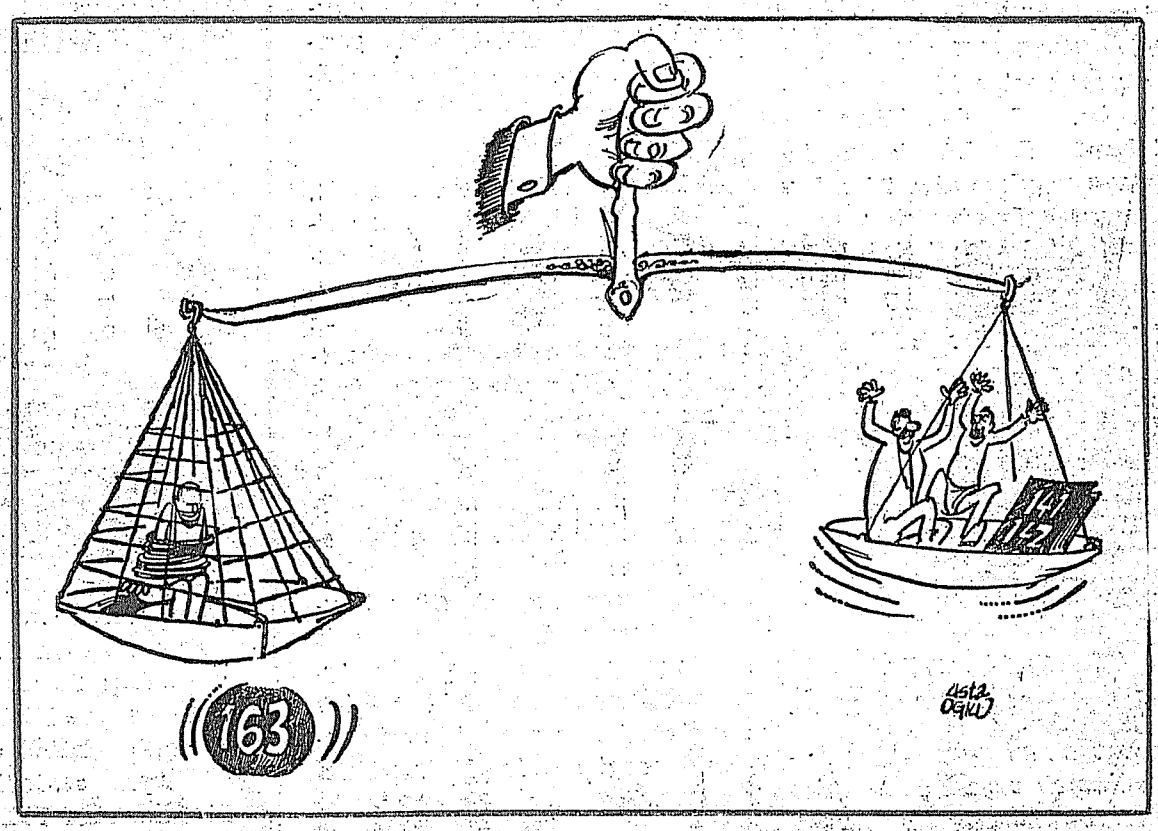

Sebil

herşey hak için
Haftalık tarafsız siyâsî edebî tarihî gazete
Yıl: 3 Sayı: 109 /Fiyatı BEŞ LİRA
Sâhib ve Başyazarı: KADİR MISIROĞLU
Yazı İşleri Mes'ul Md: ORHAN TÖZ
İDAREHÂNE Vilâyet Hanı Kat. 3
Nu: 204 . 207 — İstanbul Tel: 26 38 96
ABONE Yıllık 200 TL 6 aylık 100 TL.
Posta Çeki Numarası: 97446
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.
Umûmî Tevziat: UKAZ

سبيل
الكل في سبيل الحق
جريدة أسبوعية، سياسية مستقلة، تاريخية أدبية
ص.ب ٨٠٨ استانبول - تركية

Sebil

Everything
Devoted to the Truth (HAQO)
Political and Literary Weekly
An independent Muslim Historical,
Representative of Germany
Seyfi ŞENOĞLU
Liebig weg 5
6236 ESCHBORN/Ts.
Tel: 06196 / 45447
Postscheckkonto Nr: 116655-600
6000 Frankfurt a.M.